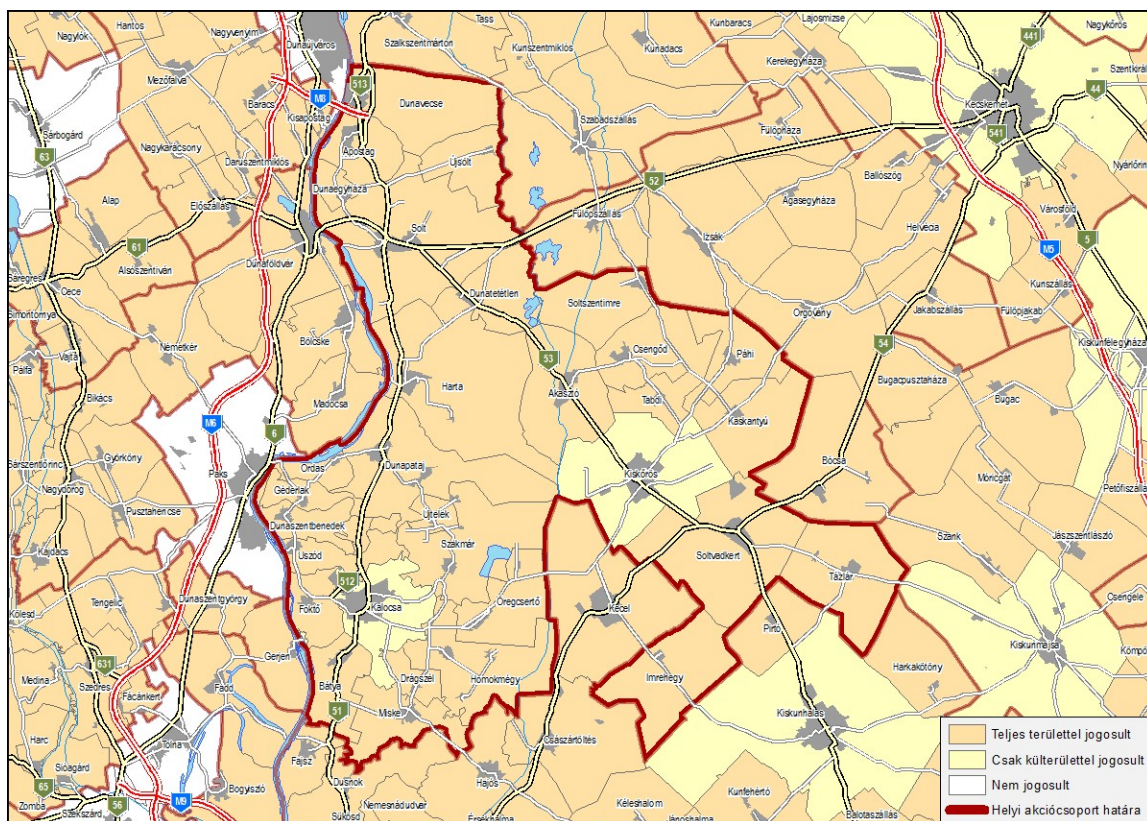




**ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület**  
Székhely: 6200 Kiskőrös, Luther Márton tér 1.

[www.udekunsagegyesulet.hu](http://www.udekunsagegyesulet.hu)

Tel.: 78/415-540 Fax: 78/415-540 email:  
udekunsag@koroskabel.hu



Készítette: Üde-Kunság Vidékfejlesztési Egyesület 2023.10.10. napján

## Tartalom

Rövidítések jegyzéke.....	3
Bevezetés .....	4
1. A HFS és a KAP ST kapcsolata.....	5
2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése.....	8
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása .....	11
4. Horizontális célok.....	12
4.1 Esélyegyenlőség.....	12
4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem .....	13
5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések.....	14
6. Külső koherenciák azonosítása .....	16
7. Helyzetfeltárás .....	19
7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása .....	19
7.2 SWOT analízis.....	25
8. A stratégia beavatkozási logikája.....	25
8.1 A stratégia jövőképe .....	26
8.2 A stratégia célhierarchiája .....	27
9. Cselekvési terv .....	27
9.1 Az intézkedések leírása .....	27
9.2 Együttműködések .....	33
9.3 Kommunikációs terv .....	34
9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek.....	35
10. Monitoring és Indikátorok .....	35
10.1 Monitoring .....	37
10.2 Az indikátorok megadása.....	38
11. Indikatív pénzügyi terv.....	40
Mellékletek .....	41

## Rövidítések jegyzéke

EU Európai Unió

HACS Helyi Akciócsoport

HBB Helyi Bíráló Bizottság

HF Helyi Felhívás

HFS Helyi Fejlesztési Stratégia

IH Irányító Hatóság

KAP Közös Agrárpolitika

KAP ST Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv

LEADER Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében

SWOT Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer

VP Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 - 2020

## Bevezetés

A stratégia legfőbb feladata a természeti, gazdasági és társadalmi ÜDE-KUNSÁG kialakítása a LEADER Közösség területén. Az **ÜDE** szó jelentésében is és mozaikszóként is, szimbólumként fog megjelenni a Helyi Akciócsoport (a továbbiakban: HACS) tervezési területén, amely 2027-re élhetőbb, vonzóbb térséget eredményez a megújult gazdasági, társadalmi és természeti környezetben.

Ösztönzi a résztvevők egymásra utaltságának és együttműködésének felismerését, valamint javítja a helyi gazdaság és társadalom kapcsolatát. Erősíti a helyi kötődéseket, az identitástudatot, a Kalocsa járás, Kiskőrös járás, Kunszentmiklós járás kapcsolatrendszerét, valamint segíti a nemzetközi együttműködésben rejlő lehetőségek kiaknázását.

A természeti adottságok és a történelmi örökségek kihasználása, ápolása és azok térségi szintű összehangolása javítja a turizmus fejlesztését. A gazdaság minőségorientált beruházásai, a mezőgazdaság struktúraváltása, valamint a helyi termékek magasabb szintű feldolgozásának ösztönzése, új jövedelemforrások kialakítását eredményezi, amely a munkanélküli lakosság jelentős részének kínál majd hosszú távú munka- és jövedelemszerzési lehetőségeket.

A stratégia célja az átgondolt gazdaságfejlesztés a helyi identitás fejlesztésével, a térségi erőforrások összehangolásával, valamint a civil társadalom megerősítésével együtt megvalósítani a célkitűzésekből adódó feladatokat és intézkedéseket. Ennek érdekében a stratégiában 6 intézkedési terv fogalmazódott meg.

A célkitűzések az intézkedésekkel együtt olyan területekre irányulnak, amelyek a térség helyzetére megoldást jelenthetnek, fejlesztéséhez pedig kitörési lehetőségeket biztosíthatnak.

A beérkezett helyi fejlesztési elképzelések és ötletek alapján az ÜDE-KUNSÁG HACS pontosította a stratégia célkitűzéseit, intézkedéseket fogalmazott meg.

A megvalósítandó fejlesztések tekintetében négy darab intézkedési tervet különböztettünk meg, melyek a helyi gazdaságfejlesztés és a térségi erőforrások hatékony felhasználását ösztönzik.

Így a gazdaságfejlesztés keretében a helyi termékek feldolgozása, értékesítése és a nem mezőgazdasági tevékenységet végző mikrovállalkozások fejlesztése is támogatott tevékenységnek minősül. A közösségfejlesztési irányultságú intézkedések esetében támogatott tevékenységnek minősül a helyi életminőség javítása, közösségi terek kialakítása, épületek felújítása, helyi identitás tudatot erősítő rendezvények, továbbá a civil szféra elavult eszközállományának korszerűsítése.

Az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület 2011-ben alakult nonprofit szervezet, jogelődje az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Nonprofit Kft. volt.

Az egyesület célja olyan helyi közösség létrehozása, amely a helyi település-, és vidékfejlesztés, a helyi közösségépítés és közösségi kezdeményezések területén önkéntes cselekvési teret biztosít az érdeklődő természetes-, és a jogi személyeknek, ezek szervezetinek, az üzleti-, a civil-, és a közsféra képviselőinek.

A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításában az Egyesület munkaszervezet vállal jelentős szerepet, ahol a munkaszervezeti tagok alkalmazotti jogviszonyban végzik tevékenységüket.

## 1. A HFS és a KAP ST kapcsolata

### A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve.

### Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

A KAP Stratégiai Tervek (ST) kialakítása az Unió által meghatározott 9 specifikus (3 gazdasági, 3 környezeti és 3 társadalmi), valamint egy horizontális, átfogó célkitűzés mentén kerülnek kialakításra.

A KAP I. és II. pillérből áll. Az I. pillér keretében a 2023-2027-es időszakban évente 1347,4 millió euró a közvetlen támogatás kerete. A II. pillér keretében a 2021 és 2027 közötti időszakban összesen 4382 milliárd összegű támogatás fordítható a magyar vidékre, a magyar mezőgazdaságra és az élelmiszeriparra.

KAP II. pillér intézkedései

Gazdasági fenntarthatóságot szolgáló intézkedések (Gazdasági fejlődés)

- Mezőgazdasági üzemek fejlesztése
- Élelmiszer-feldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági termékek értéknövelésével
- Induló vidéki vállalkozások támogatása
- Mezőgazdasági kisüzemek támogatása
- Tevékenységdiverzifikáció mezőgazdasági üzemen belül és kívül
- Mezőgazdasági üzemen belüli és kívüli vízgazdálkodási beruházások
- Mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása
- Mezőgazdasági növénybiztosítási díjtámogatás
- Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer
- Országos mezőgazdasági jégkarmérséklő rendszer digitális átállása
- Generációs megújulás támogatása

Környezeti fenntarthatóságot szolgáló intézkedések (Zöld jövő)

- Ökológiai gazdálkodás támogatása
- Agroökológiai nem termelő beruházások
- Natura 2000 gyepterületek kompenzációs kifizetése
- Mezőgazdasági génmegőrzés
- Állatjóléti intézkedések
- Erdő-környezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)
- Erdőgenetikai többéves kötelezettségvállalások
- Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés-alapú támogatása
- Erdőtelepítési és fásítási beruházások és fenntartásuk támogatása
- Versenyképes és fenntartható erdőgazdálkodás beruházásai (forprofit és nonprofit)

Vidékfejlesztést szolgáló intézkedések (Megújuló vidék)

- Kistelepülések és tanyák infrastruktúra-fejlesztése
- Termelői csoportok és termelői integrációs szervezetek támogatása

- Minőségrendszerek létrehozása, a csatlakozás támogatása és promóciója
- Minőségbiztosítási és minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás: Egy új intézkedés, melynek célja a már működő minőségbiztosítási vagy minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás támogatása.
- Rövid Ellátási Lánc együttműködések támogatása
- LEADER
- Képzések és bemutatóüzemi programok
- Társadalmi agrár vállalkozások együttműködései: Egy új intézkedés, mely a termelők közötti alacsony szintű együttműködés, ezáltal az innovációk hátráltatásának kiküszöbölésére lett létrehozva.

A II. pillér új tervezett beavatkozásai:

- Térségi aktív és ökoturisztikai együttműködések
- Biomassza-potenciál lokális közcélú felhasználásának támogatása
- Vadgazdálkodási együttműködések támogatása
- Vidékfejlesztési digitalizáció támogatása

**A KAP ST „RD57\_R15\_LDR\_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása” megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket.**

Ez a beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló HACS-ok számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACS-ok a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoznak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACS-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACS-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a beavatkozás biztosítja a szükséges pénzügyi keretet. Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACS részére.

A HACS működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a HFS közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACS-okkal belföldön és a határon túl. Ennek keretében a HACS-ok támogathatják a projektötletek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

**A LEADER program hét alappilléreinek megvalósítása**

#### 1) Területalapú megközelítés:

A LEADER HACS által lefedett terület egy homogén, összefüggő vidéki egység, ami nem minden esetben felel meg a közigazgatási határoknak. A működési terület településeit és lakóit a közös identitás, hagyományok, szokások, történelem vagy akár földrajzi helyzetük köti össze. Ez a megközelítés működőképes, a valós igények jobban körülhatárolható és pontosabb fellépéseket tesz lehetővé.

Az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület illetékességi területéhez az alábbi 31 db település tartozik, Akasztó, Apostag, Bátya, Csengőd, Drágszél, Dunaegyháza, Dunapataj, Dunaszentbenedek, Dunatető, Dunavecse, Foktő, Géderlak, Harta, Homokmégy, Imrehegy, Kalocsa, Kaskantyú, Kiskőrös, Miske, Ordas, Öregcsertő, Páhi, Solt, Soltszentimre, Soltvadkert, Szakmár, Tabdi, Tázlár, Uszód, Újsolt, Újtelek. A Helyi Akciócsoport területe, 1622,48 km<sup>2</sup>. Teljes területtel jogosult települések száma: 29 db. Külterülettel jogosult települések száma: 2 db. Támogatásra jogosult lakónépesség: 54.791 fő.

Az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület települései a dél-alföldi régió, Bács-Kiskun megye részét képezik.

Az akciócsoport területéhez 5 település városi ranggal rendelkezik, 2 település nagyközség és 24 település község jogállású. Az akciócsoport területén lévő természeti csodák a pihenést és a kikapcsolódást, a turizmus lehetőségeit kínálják. Erőforrásként jelenik meg térségünk idegenforgalmának alapját képező termál- és gyógyvíz, amely mellett

jelentős számban találhatóak mesterséges horgásztavak, természetes vízfelületek, és az ezekhez kapcsolódó üdülési lehetőségek, gasztronómiai különlegességek, valamint turisztikai szolgáltatások (horgász, kerékpáros és lovas turizmus).

2) **Alulról építkező megközelítés:** Helyi Akciócsoportunk tagjai- önkormányzatok, vállalkozók, civil szervezetek képviselői 2008-ban hozták létre a ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Nonprofit Kft.-t, mely 2011-ben átalakult Egyesületté, így jött létre a mai ÜDE-Kunság Vidékfejlesztési Egyesület. A bottom up alapelve számos területen megjelenik térségünkben: a stratégiai tervezés módszertanában, a helyi felhívások logikájában, az együttműködési kezdeményezésekben, a hálózatos munka során, a döntéshozó testület összetételének meghatározása során is. Ezek a következőkben egyértelműen kirajzolódnak, bemutatásra kerülnek.

3) **Innovativitás:** a sajátos, alulról jövő szükségletek feltárásának kiemelt szerepe van az újítások tekintetében. A LEADER program innovatív jellege a helyi erőforrásokra támaszkodik, valamennyi területen jelennek meg egyedi, új ötletek helyi szinten.

Az innovációs képesség alapja az elkötelezettség, vagyis az, hogy mindig prioritásként kezeljük a fejlesztéseket, az újító szemlélet pedig mindennapjaink részévé váljon. Akkor járunk jó úton, ha mindez a pályázatok megvalósulásakor is szemmel látható. Eddig is fontosnak tartottuk az innovativitást, hisz a településeken rengeteg új innovatív tevékenység valósult meg és jelen felhívásainkban is próbáljuk beépíteni.

4) **Integrált megközelítés:** Az integrált megközelítést egyrészt a közös tanulási formáknál (pl. a szakmai utak résztvevői köre több szektor képviselőiből áll össze), másrészt a Védjegy programban a szektorok és/vagy szektortagok együttműködéseinek erősítésével tudjuk legjelentősebben érvényesíteni. Térségünkben kiemelten fontos a termelő (mg.) és a turisztikai ágazat szoros együttműködése.

5) **Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek:** Egy jól összeállított, helyi vidékfejlesztési munkacsoportban az üzleti élet és a civil társadalom képviselőinek ugyanannyi szavazati joguk van, mint a közszférának. Ezért törekedtünk az arányok megtartására és ez a jövőben is így lesz. A LEADER ezen alapelve megnyilvánul abban, hogy területi szintű Helyi Stratégia készül (ezen dokumentum), ehhez dedikált fejlesztési és működési forrás társul. A stratégia tehát olyan beavatkozásokra is tervez, amelyekhez effektív fejlesztési forrása is van. A működési forrás lehetővé teszi a térségeknek, hogy létrehozzanak egy térségi vidékfejlesztő irodát, valamint egy olyan elnökséget és döntéshozó testületet válasszanak, akik a rendelkezésükre álló forrásokról dönthetnek.

6) **Hálózatépítés, együttműködés:** a LEADER HACS-ok és egyéb szervezetek közötti hálózatok meglétének alapja a helyi tapasztalatok, jó gyakorlatok és eredmények terjesztése, cseréje, a tudás, akár a munkamódszerek továbbadása. A hálózatépítés hozzájárul az elszigeteltebb vidéki térségek integrálásához és fejlesztéséhez. A hálózatok révén a HACS-ok együttműködésben is fogalmazhatnak és valósíthatnak meg fejlesztési célokat. A térségek közötti, valamint a nemzetközi együttműködések pedig lehetőséget kínálnak arra, hogy más HACS-októl tanuljunk és ezáltal fejlődjünk.

7) **Helyi partnerség(ek), HACS-ok helyi szintű szerepvállalása:** Egyesületünk a településekkel (önkormányzatokra), a civil szervezetekkel és a vállalkozásokkal folytatandó állandó párbeszédre nagy hangsúlyt és odafigyelést fektet szűkös humán és pénzügyi kapacitásai ellenére is. A párbeszédnek adták az előző stratégiák és a mostani szakmai tartalmát. Célunk a már kialakult partnerségek erősítése és igény esetén újak kialakítása.

#### Irányadó jogszabályok:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

## 2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése

A HFS előkészítése 2023. év elején kezdődött meg a célcsoportok megszólításával és a projekt ötletek gyűjtésével. A teljes stratégiakészítési folyamatot az adatgyűjtéstől egészen a végleges HFS összeállításáig a Tervezői Csoport, vagyis a munkaszervezet végzi. A Tervezői Csoport tagjai a HFS kidolgozását önállóan végzik, időszakosan ülést tartanak és beszámolnak egymásnak a HFS kidolgozottságának állásáról. A munkaszervezet kiemelt fontossággal kezeli a nyilvánossággal kapcsolatos feladatokat, azok végrehajtását. Ebben együttműködő partnerek a települési önkormányzatok, a HACS tagsága, akik segítenek az információkat eljuttatni az érintettekhez.

	Helyszín	Dátum	Témák	Részt vevők száma
Fórumok	Bátya	2023.07.26	2023-27 tervezési időszak – pályázati lehetőségek LEADER program keretében	8
	Öregcsertő	2023.07.27	2023-27 tervezési időszak – pályázati lehetőségek LEADER program keretében	9
	Miske	2023.08.01	2023-27 tervezési időszak – pályázati lehetőségek LEADER program keretében	11
	Solt	2023.08.03	2023-27 tervezési időszak – pályázati lehetőségek LEADER program keretében	12
	Soltszentimre	2023.08.04	2023-27 tervezési időszak – pályázati lehetőségek LEADER program keretében	7
	Akasztó	2023.08.16	2023-27 tervezési időszak – pályázati lehetőségek LEADER program keretében	8
Munkacsoporti/ Tervezői ülések, megbeszélések	Kiskőrös	2023.01.17	A Tervezői Csoport első ülése: HFS kitöltési útmutató megismerése, feladatok megbeszélése	5



	Kiskőrös	2023.04.27	Tervezői Csoport ülés: az IH véleményezésének kiértékelése, további HFS átdolgozási feladatok megbeszélése	5
	Kiskőrös	2023.09.12	Tervezői Csoport ülés: A HFS kidolgozás előrehaladásának megbeszélése	4
	Kiskőrös	2023.10.09	Tervezői Csoport ülés: HFS tervzet véglegesítése	5

Tervezési események főbb tapasztalatai, igényei szektoronként:

A mezőgazdasági tevékenységet végző őstermelők, vállalkozások megjegyezték, hogy az előállított termékének feldolgozásában és piaci megjelenésében szükséges támogatás, így ezen szükségletek kielégítése érdekében került meghatározásra az 1. számú intézkedés.

A vállalkozások felől a legtöbb probléma az eszköz állományuk elavultságával van, így a legnagyobb segítség az lenne számukra, ha ezek a régi eszközök helyett korszerűbb, hatékonyabb eszközöket tudnának beszerezni a vállalkozás fejlesztésének érdekében, ezért is került kidolgozásra az 1. intézkedés.

Az önkormányzatok részéről olyan problémák merültek fel, hogy a településképet meghatározó épületek infrastrukturális állapota elavult, sok esetben a közparkok nincsenek felszerelve használati térelemekkel, ezen problémákat orvosolva építettük be a cselekvési terv 2. intézkedési pontját.

A civil szervezetek felől olyan kérés, ötlet érkezett miszerint számukra a legfontosabb lenne az eszköz állományuk fejlesztése, mivel elavult vagy egyáltalán nem rendelkeznek a működéshez megfelelő eszközökkel, tovább ezen ügyfelek részéről felmerült igényként jelentkezett a hagyományőrző és készségfejlesztő táborok megvalósítása, így ezen igényeket szem előtt tartva került meghatározásra az 3. intézkedési terv, a civil szféra tevékenységéhez szükséges eszközök beszerzése.

A 4. intézkedési tervben szeretnénk olyan fejlesztéseket támogatni, ami egy hosszabb távú koncepció része, ahol olyan nagyobb beruházások kerülhetnek támogatásra, ami a HACCS közösségépítő funkcióját is támogatja, valamint olyan beruházások is része lehetnek ezen intézkedésnek, amelyek innovatív ötleten vagy térségi hiányon allapulnak.

Továbbá a minél szélesebb fejlesztési irányelvek kialakítása érdekében a települések polgármestereivel kerekasztal beszélgetésekre került sor, akik teljes képet tudtak adni a településeken lévő vállalkozások, civil szervezetek helyzetéről, mindennapjairól.

Természetesen az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület hivatalos honlapján is megtalálható a projektötletek benyújtására rendszeresített formanyomtatvány, mely elektronikusan, postai úton és személyesen is eljuttatható a munkaszervezethez. A LEADER elvekhez, valamint a térség fejlődésére vonatkozó fő célkitűzések megvalósulásához elengedhetetlen a helyi partnerség erősítése, az alulról jövő kezdeményezések, ötletek és információk figyelembe vétele, valamint a közösségépítő tevékenységek ösztönzése.

Természetesen az Egyesület tagsága is kivette részét a HFS megírása során, közgyűlések alkalmával közös, a tervezést elősegítő egyeztetésekre is sor került.

A LEADER program eredményessége érdekében már a tervezés fázisában bevonásra került mind a köz-, civilszféra és üzleti szféra egyaránt. A települési rendezvényeken történő részvétellel igen széles körben megismerkedhettünk a településen

működő civil szervezetekkel és gazdasági társaságokkal. A tájékoztató fórumok, előkészítést segítő workshopok alkalmával a meghívásnak eleget tevő önkormányzatok, nonprofit szervezetek, gazdasági tevékenységet végző ügyfelekkel adódott lehetőség megbeszélni az adott térség esetében felmerülő problémákat, fejleszteni kívánt tevékenységeket. S nem végső során az Egyesület 91 fős tagságában is közel egyenlő arányban jelen van a három szféra, így közgyűlések alkalmával a résztvevő tagok érvényesíthették jogukat a tervezési folyamatban. S az átfogóbb, részletesebb tanácskozások érdekében személyes beszélgetésekre, mélyinterjúkra is sor került.

Egyértelműen kijelenthető, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégia tervezési folyamatában folyamatosan jelen volt mind a köz-, civilszféra és üzleti szféra is.

A HFS megalkotása során is kiemelt figyelmet fordított az Egyesület, hogy az általa megalkotott HFS összhangban legyen a Kiskőrösi, Kalocsai Kistérség komplex fejlesztési programjával, a kistérség turisztikai koncepciójával, illeszkedjen a Bács-Kiskun Megye fejlesztési stratégiájához. Melyekre egyértelműen állítható hatással van a szűkebb és tágabb környezet politikai és gazdasági helyzete.

A gazdasági válságot követő években az üzleti szféra képviselői nehezen tudtak gazdaságilag stabilizálódni, eredményeket újra elérni. Gazdasági versenyképességük elérése érdekében támogatási kérelmeikben fogalmazták meg céljaikat, fejlesztéseik tárgyát.

A beérkezett helyi fejlesztési elképzelések és ötletek alapján az ÜDE-KUNSÁG HACS pontosította a stratégia célkitűzéseit, valamint konkrétabb intézkedéseket fogalmazott meg.

A célkitűzések tekintetében négy intézkedés került meghatározásra, melyek a helyi gazdaságfejlesztés és a térségi erőforrások összehangolása célkitűzés mellett, a helyi életminőség fejlesztése célkitűzés helyi identitás fejlesztésére, társadalmi közösségek erősítésére van lehetőség.

A helyi gazdaságfejlesztés célkitűzés keretében a mikrovállalkozások fejlesztésének a segítése, a helyi termékek fejlesztése intézkedés a feldolgozás és piacra jutás ösztönzésével, a marketingtevékenység fejlesztése.

Projektgyűjtő adatlapok összegzése szektoronként:

Az önkormányzatok részéről olyan problémák merültek fel, hogy a településképet meghatározó épületek infrastrukturális állapota elavult, sok esetben a közparkok nincsenek felszerelve használati térelemekkel, ezen problémákat orvosolva építettük be a cselekvési terv 2. intézkedési pontját.

Mivel a térség igen gazdag kulturális örökségben, így elengedhetetlen ezen rendezvények támogatása, így ezen igény teljesítésére a 2. intézkedésben meghatározottak nyújthatnak segítséget.

A civil szervezetek felől olyan kérés, ötlet érkezett miszerint számukra a legfontosabb lenne az eszköz állományuk fejlesztése, mivel elavult vagy egyáltalán nem rendelkeznek a működéshez megfelelő eszközökkel, tovább ezen ügyfelek részéről felmerült igényként jelentkezett a hagyományőrző és készségfejlesztő tágborok megvalósítása, így ezen igényeket szem előtt tartva került meghatározásra az 2. intézkedési terv, a civil szféra tevékenységéhez szükséges eszközök beszerzése.

A vállalkozások felől a legtöbb probléma az eszköz állományuk elavultságával van, így a legnagyobb segítséget az lenne számukra, ha ezek a régi eszközök helyett korszerűbb, hatékonyabb eszközöket tudnának beszerezni a vállalkozás fejlesztésének érdekében, így a 1. intézkedés került kidolgozásra ezen igények teljesítésére. A mezőgazdasági tevékenységet végző őstermelők, vállalkozások megjegyezték, hogy az előállított termékének feldolgozásában és piaci megjelenésében szükséges támogatás, így ezen szükségletek kielégítése érdekében került meghatározásra az 1. számú intézkedés.

Személyes egyeztetés összegzése szektoronként:

A 4. intézkedéssel kapcsolatban minden szférából érkezett be projektötlet, melyet a személyes egyeztetés alapján mutattak be a munkaszervezet munkatársainak.

### 3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

A KAP ST-ben foglaltak szerint - folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát - a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését. A HFS-sel lefedni kívánt terület lakosság száma minimum 10 ezer fő és maximum 150 ezer fő lehet, és egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.

#### a) A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosság szám).

Az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület illetékességi területéhez az alábbi 31 db település tartozik, Akasztó, Apostag, Bátya, Csengőd, Drágszél, Dunaegyháza, Dunapataj, Dunaszentbenedek, Dunatétlen, Dunavecse, Foktő, Géderlak, Harta, Homokmégy, Imrehegy, Kalocsa, Kaskantyú, Kiskőrös, Miske, Ordas, Öregcsertő, Páhi, Solt, Soltszentimre, Soltvadkert, Szakmár, Tabdi, Tázlár, Uszód, Újsolt, Újtelek. A Helyi Akciócsoport területe, 1622,48 km<sup>2</sup>. Teljes területtel jogosult települések száma: 29 db. Külterülettel jogosult települések száma: 2 db. Támogatásra jogosult lakónépesség: 54.791 fő.

Az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület települései a dél-alföldi régió, Bács-Kiskun megye részét képezik.

Az akciócsoport területéhez 5 település városi ranggal rendelkezik, 2 település nagyközség és 24 település község jogállású. Az akciócsoport területén lévő természeti csodák a pihenést és a kikapcsolódást, a turizmus lehetőségeit kínálják. Erőforrásként jelenik meg térségünk idegenforgalmának alapját képező termál- és gyógyvíz, amely mellett jelentős számban találhatóak mesterséges horgásztavak, természetes vízfelületek, és az ezekhez kapcsolódó üdülési lehetőségek, gasztronómiai különlegességek, valamint turisztikai szolgáltatások (horgász, kerékpáros és lovas turizmus).

A Kedvezményezett járásokról besorolásáról szóló 290/2014. (XI.26.) Kormányrendelet szerint a HACS illetékességi területén kedvezményezett járásnak tekinthető a Kalocsai és Kiskőrösi járás, míg a Kunszentmiklósi járás fejlesztendő járásnak minősül. Így a térség bevonása a tervezés folyamatában kiemelt szerepet játszott.

#### b) Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások.

A HACS területi lehatárolását nemcsak a földrajzi összefüggőség, hanem a hasonló gazdasági helyzetben lévő szomszédos települések egybetömörülése eredményezte. A HACS olyan településekből alakult meg, melyek környezeti, társadalmi és kulturális vonatkozásban is homogén egységet alkotnak. A megközelítőleg azonos fejlettségi szinten álló települések megfelelő alapot képeznek a közös munkára, együtt gondolkodásra, hisz a társult települések hasonló problémákra keresnek megoldásokat.

A települési önkormányzatok a HACS megalakulása előtt is már több projektet valósítottak meg közös együttműködésben. Ez leginkább annak köszönhető, hogy a települések történelmileg, környezeti adottságokat tekintve is hasonló sorsú települések.

A HACS megalakulása óta az Önkormányzatokkal együttműködve, több az Önkormányzatok által megvalósított pályázatban vett részt, mint segítő-együttműködő partner.

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítélt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
Öregcsertő Művelődési ház udvarán játszótéri eszközök elhelyezése	Öregcsertő Község Önkormányzat	7.436.296,-Ft	Megvalósult
	ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület		

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítélt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
Dunatetőlen, Rákóczi utca (250 hrsz.) járda felújítása	Dunatetőlen Község Önkormányzat	6.601.265,-Ft	Megvalósult
	ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület		

#### c) Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok) stb.

Az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület munkaszervezet irodája 2012. június 08. óta Kiskőrös Luther tér 1. szám alatt működik. Az irodahelységeket Kiskőrös Város Önkormányzatától bérlő 2025. október 30-ig. Az irodák bérlete már többször hosszabbításra került, az Önkormányzat 2025 után is hosszú távon biztosítani kívánja az irodákat. A feladatok ellátásának és a személyes kapcsolattartás helye a központi iroda és a tárgyaló. A főiroda 22,48 m<sup>2</sup>, a tárgyaló 15,82 m<sup>2</sup> alapterületű helyiség. A főiroda önálló telefont, fax-szal, valamint szélessávú internet kapcsolattal rendelkezik. Az iroda jól felszerelt, egy Sharp fekete-fehér fénymásoló-nyomtató színes szkennelvel, egy Samsung színes nyomtató, digitális fényképezőgép, vezetékes telefon/fax, valamint a munkavégzéshez rendelkezésre állnak irodabútorok (szekrények, asztalok) is. Hardware és szoftverellátottság megfelelő. A rendelkezésre álló gépek, eszközök, bútorok az egyesület tulajdonát képezik, így azok fenntartása hosszútávon biztosított.

A HACS több kommunikációs eszköz használatával éri el a tagságot, a pályázókat és a szélesebb nyilvánosságot. A HACS legfőbb kommunikációja elektronikus úton történik, saját weboldalon és e-mailen keresztül.

A HACS elsődleges kommunikációs eszköze, a [www.udekunsagegyesulet.hu](http://www.udekunsagegyesulet.hu) című saját honlapja, amelyen keresztül naprakész információkkal látja el a terület lakosságát. A *weboldal* 2012 óta működik és tölti be információhordozó szerepét.

A weboldal mellett a másik kiemelkedő jelentőségű elektronikus kommunikációs eszköz az *e-mail*, ami az egyesület tagságával, elnökségével és felügyelő bizottságával való, valamint a HBB tagokkal való kapcsolattartás leggyorsabb és legköltséghatékonyabb eszköze. az [udekunsag@koroskabel.hu](mailto:udekunsag@koroskabel.hu) e-mailen keresztül történik mindennemű tájékoztatás, ülések meghívóinak, előterjesztéseinek kiküldése.

## 4. Horizontális célok

### 4.1 Esélyegyenlőség

A HFS tervezésekor kiemelt szempont az esélytudatosság kifejezése, a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést.

A dokumentum nem közvetít szegregációt, valamint törekszik csökkenteni az egyes csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer: a HACS döntéshozó testületében (amely alatt a Helyi Bíráló Bizottságot értendő) legalább egy nő és legalább egy fiatal személy (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) szerepel.

Az EU alapelveinek mentén egyaránt biztosítani kell mindenki számára a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel, a fogyatékossgal élőkre, a gyermekekre és a hátrányos helyzetű csoportokra.

A Helyi Fejlesztési Stratégia kiemelt célja az esélyegyenlőség biztosítása. Az akcióterület egésze kedvezményezett térséghez tartozik. Az esélyegyenlőség biztosításának, illetve előremozdításának tekintetében a két legfontosabb cél a társadalmi hátrányok újratermelődésének megakadályozása, illetve a társadalmi kirekesztettség felszámolása.

A Helyi Fejlesztési Stratégia tervezése alatt figyeltünk az esélyegyenlőséggel érintett csoportokra, úgymint a nők, fogyatékkal élők; pályakezdők, hátrányos helyzetű csoportok. Bár a stratégia megvalósulása alatt nem kerül külön kiemelésre egyik hátrányos csoport sem, azonban a Stratégia közvetve hozzájárul és támogatja, hogy minden támogatásra jogosult egyenlő eséllyel nyújthasson be támogatási kérelmet és vehessenek részt a projektek megvalósulásában. A stratégia támogatja a helyi és térségi gazdaságfejlesztést, amely hozzájárul a foglalkoztatás erősítéséhez. A térség lakossága megélhetésének javítása, hozzájárul a szegénység leküzdéséhez és a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi felzárkóztatásához.

A fiatalok elvándorlásának mérséklésére a pályakezdő munkavállalók helyzetét is segíteni akarjuk. Hasonlóan az előzőekhez, a támogatási rendszerben előnyben kívánjuk részesíteni azokat a projekteket, amelyben pályakezdő munkanélküli foglalkoztatására is sor kerül. A fenti célok elősegítése érdekében a járási munkaügyi szervezettel kívánunk együttműködést kialakítani

Az új időszakban ehhez igazodó értékelési szempontot tervezünk kidolgozni például úgy, hogy amennyiben az ügyfél vállalta hátrányos helyzetűek (nők, gyesről/gyedről visszatérők, munkaerő piacról egyéb okból kiszorultak, idősek) foglalkoztatását, pályakezdő fiatalok alkalmazását, civil szervezetek támogatását, akkor plusz pontokat szerezhet. Továbbá amennyiben benyújtott támogatási kérelmében megjelent az akadálymentesítés különböző módja, akkor további pontokhoz juthat.

## 4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem

A környezeti fenntarthatóság szempontjainak való megfeleltetés a HFS-ben nyomon követhető, mivel a helyi termékek előállítás, feldolgozása a hagyományos gazdálkodást is segíti, támogatja a természethez közelebbi gazdálkodást.

Szintén kiemelt figyelmet kapnak a természeti értékek korszerűsítése, a természet csodáiba rejlő kincsek látogathatóvá tétele, a helyi értékek bemutatásán alapuló fejlesztések.

A környezeti fenntarthatósághoz elengedhetetlen a fiatalok helyben tartása, hiszen a környezeti erőforrások megőrzését erősíthetjük azzal, hogy a rendkívül előregedő településeken a gazdálkodást idővel átveszik a fiatalok.

A helyi termékek, termelés vonatkozásában kiemelt tevékenységként került meghatározásra a kommunikáció fontossága, hiszen a média által széles körben tudjuk erősíteni a szemléletformálást.

A stratégia kialakításakor az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület munkaszervezete folyamatosan figyelembe vette a fenntarthatóság alapelveit. Az intézkedések leírásában mind a gazdasági, mind a környezeti, mind a társadalmi alapelvek megjelennek.

A nyomon követhetőség szempontjából a környezeti fenntarthatóság tekintetében az Egyesület nem kíván külön monitoring adatszolgáltatást tervezni, a támogatásban részesített ügyfelek nyomon követése megfelelő, s a támogathatóság feltétele a specifikus céloknak való megfelelés.

A stratégia megfogalmazásakor kiemelt hangsúlyt fektettek a helyi fenntarthatóság és identitástudat erősítésére, a vidék megtartó- és vonzerejének növelésére, a helyi kisvállalkozások fejlődésének és a helyben foglalkoztatásnak az elősegítésére, a helyi termékek előállításának és feldolgozásának ösztönzésére, a vidéken élők jobb megélhetőségének, életkörülményének és jövedelmezőségének javítására, a kulturális és természeti értékek fenntartására, valamint a vidéki civil társadalom fejlődésének ösztönzésére.

## 5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

- **Eredményes intézkedések: HACCS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.**

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke

Az elmúlt fejlesztési ciklus irányelveiből kiindulva, s a térség részletes helyzetelemzéséből, továbbá a beérkezett projektötlet adatlapokban megfogalmazottak szerint a 2014-2020-as fejlesztési ciklushoz képest a Helyi Fejlesztési Stratégia főbb célkitűzései nem változtak. Mivel térségünkben a mezőgazdaság a legjelentősebb húzóágazat, így a helyi termékek előállításával foglalkozó gazdálkodók támogatása a továbbiakban is elengedhetetlen. A nem mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági társaságok támogatása is folytatódik, hiszen a GINOP által megkövetelt feltételeknek, kötelezettségeknek a kisebb vállalkozások nem tudnak megfelelni.

Elmondható, hogy minden felhívásunk eredményes volt, ugyanakkor az elmúlt 7 évben az volt a tapasztalatunk, hogy túl sok pályázati felhívást jelentettünk meg és ezek közül több hasonló célú volt, amire ugyan nagyon sok volt a jelentkező, és ezáltal a nyertesek száma is, de a jövőre nézve tanulság, hogy maximum 4 felhívás szeretnénk tervezni, amiből egy az önkormányzatoknak, 1 a civileknek, egyházaknak és 2 db a vállalkozásoknak szólna. Ezeket hosszabb távon szeretnénk nyitva tartani és nem rövid időszakokban beérkezett tömeges támogatási kérelmek ügyintézésére fordítanánk az időnket, hanem szépen elosztva egy előzetes elbírálással ütemeznénk a benyújtások számát.

Éppen ezért az eredményes intézkedések között nem jelenítettünk meg korábbi felhívást, mert mindegyikből levonva a tanulságokat szeretnénk 4 db új felhívást megjeleníteni.

- **Továbbfejlesztendő intézkedések: HACCS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.**

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Helyi akciócsoport területén működő civil szervezetet támogató nem mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozások fejlesztése	VP6-19.2.1.-91-2-17	40	18	56 000 000	119,4%

Közösségi célú fejlesztések, a helyi életminőség javításának támogatása	VP6-19.2.1.-91-3-17	44	17	83 000 000	94,4%
Helyi fejlesztések támogatása	VP6-19.2.1.-91-6-22	20	16	95 000 000	129,9%
Helyi fejlesztések támogatása	VP6-19.2.1.-91-7-22	48	39	206 000 000	114%
Versenyképesség javítását célzó és közösségi célú települési fejlesztések	VP6-19.2.1.-91-8-23	34	33	234 450 525	192,5%

Lásd eredményes intézkedések indoklása.

- Eredménytelen intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Kulturális értékkel rendelkező rendezvények szervezésének támogatása	VP6-19.2.1.-91-4-17	19	8	3 300 000	92,1%
Közbiztonságot javító, kulturális és sport tevékenységet folytató civil szervezetek céljainak elérését szolgáló infrastruktúra fejlesztés, ismertség elérését szolgáló fejlesztések, hagyományos értékkel bíró táborok megvalósításának támogatása	VP6-19.2.1.-91-5-17	35	20	20 000 000	110,5%
Helyi termék előállításának, feldolgozásának, értékesítésének támogatása	VP6-19.2.1.-91-1.-17	22	3	11 000 000	118,9%

Az eredménytelen intézkedések közé azt a 3 felhívásunkat írtuk, amelyek közül vagy kevés volt a végül megvalósult projekt vagy a megítélt támogatási összeg alacsony volt. Ezek közül 2 rendezvény és táborok megrendezésére irányult, amit a jövőben önálló felhívásban nem szeretnénk támogatni, míg a helyi termék előállításra egy nagyobb felhívást tervezünk más típusú tevékenységekkel.

## 6. Külső koherenciák azonosítása

### A tevékenységszintű lehatárolás alapjai:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinten rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatóak olyan projektek, amelyek a léptékük, vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

### KEHOP Plusz

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

### TOP Plusz

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása. A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során vizsgálatra kerül az érintett megye Integrált Területi Programja.



## A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP Plusz pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

### **EFOP Plusz**

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelő-műhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

### **GINOP Plusz**

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást.

### **DIMOP Plusz**

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát. A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között. Releváns: a DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalú stratégiával vannak összhangban.

### **IKOP Plusz**

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat. Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat.

### **Magyar Falu Program (MFP)**

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikrovállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

A nagymértékű átfedési lehetőségek okán alkalmazzuk a projektszintű lehatárolásokat.

### **Vármegyei Integrált Területi Programok**

## Vármegyei Integrált Területi Programok

A Bács-Kiskun Vármegyei Integrált Területi Programja 2027-ig elfogadásra került, amely 3 átfogó célt határoz meg, a célok mindegyike a helyzetfeltárásban rögzített hiányosságok felszámolására irányul, vagy az azonosított erősségekre épít. Az első az Élhető város - élő vidék - Település és térségfejlesztés, a második az Intelligens gazdaság – Gazdaságfejlesztés, a harmadik pedig a Belülről vezérelt ember és közösség - Emberi erőforrás és közösségek fejlesztése. Ezekhez kapcsolódóan 7 darab stratégiai célt tűz ki. A Duna-Tisza Közi Síkvidék területileg kiegyensúlyozott, klímaváltozást is figyelembe vevő fejlesztése; a Kecskeméti Fejlesztési Körzet gazdasági sokszínűségét támogató fejlesztések, fókuszban az infrastruktúra; a várostérségi infrastrukturális és szolgáltatási kapcsolatok fejlesztése; a Dunamenti Fejlesztési Körzet logisztikai és turisztikai potenciálját szolgáló integrált fejlesztések; a Közép-Duna Menti régió infrastruktúra és gazdaságfejlesztési programja; a Határmenti Fejlesztési Körzet határon átnyúló együttműködésre alapuló fejlesztése és a komplex programmal fejlesztendő járások társadalmi, gazdasági felzárkóztatás.

A HACS a pályázati felhívásaiban rögzíti, hogy azon támogatást igénylő részére nem nyújtható támogatás, aki, vagy amely:

- a) olyan projektet kíván megvalósítani, amely projekt megvalósítása céljából jelen helyi felhívás keretéből vagy más forrásból megítélt támogatásra vonatkozó hatályos Támogató Okirattal/Támogatási Szerződéssel rendelkezik
- b) ugyanazon megvalósítási helyre ugyanazon projekt/tevékenység nem részesülhet támogatásban a kettős finanszírozás elkerülése érdekében.

Ez alól kivételt képez, ha a benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi fejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával.

Továbbá rendkívüli figyelemmel kerültek meghatározásra azon intézkedések, melyek vonatkozásában a Bács-Kiskun Megyei Integrált Területi Programmal és a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Koncepcióval fedezhetőek fel kapcsolódási pontok.

A Bács-Kiskun Megyei Integrált Területi Program (ITP) célkitűzései:

- ITP-1. Helyi gazdasági és közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- ITP-2. Kulturális és természeti értékek turisztikai hasznosítása
- ITP-3. Vállalkozásoknak és lakosságnak vonzó települési környezet kialakítása
- ITP-4. Települési közszolgáltatások fejlesztése
- ITP-5. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés
- ITP-6. Leromlott városi területek rehabilitációja
- ITP-7. Bács-Kiskun 2020 megyei foglalkoztatási paktum létrehozása és működtetése
- ITP-8. Helyi identitás és kohézió erősítése

A Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Koncepció prioritásai:

1. prioritás: Gazdaság- és foglalkoztatás élénkítés
2. prioritás: A vidék fenntartható fejlesztése
3. prioritás: A megyeszékhely integrált fejlesztése
4. prioritás: Környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás
5. prioritás: Komplex megyei gazdaságfejlesztési menedzsment és marketing tevékenység megszervezése
6. prioritás: Közösségek önszervező, öngondoskodó és együttműködési készségének kibontakoztatása
7. prioritás: Térségi elérhetőség és mobilitás

Kalocsa és Kiskőrös városa szem előtt tartva a Bács-Kiskun Megyei Integrált Területi Programot, alkotta meg a helyi problémákat felmérve és azokhoz illeszkedve a város saját Integrált Településfejlesztési Stratégiáját.

Kiskőrös város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában 3 tematikus célkitűzést került meghatározásra az alábbiak szerint:

- T1: A környezeti szempontból fenntartható városi infrastruktúra kialakítása Kiskőrösön
- T2: A humán szolgáltatások fejlesztése, a társadalmi integráció erősítése a lakosság életminőségének javítása érdekében
- T3: A helyi értékekre épített gazdaságfejlesztés Kiskőrösön

Kalocsa város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 7 tematikus célkitűzést nevesít az alábbiak szerint:

- T1. Térségi és térségközi elérhetőség javítása
- T2. Foglalkoztatás bővítésének elősegítése
- T3. Integrált turisztikai termékfejlesztés
- T4. A város közösségi átjárhatóságának javítása
- T5. Közösségi élet fejlesztése
- T6. Intézményi környezet fejlesztése
- T7. Lakókörnyezet fejlesztése

A magyar piacgazdaság fejlődésének előmozdítása, a megkülönböztetésre alkalmas árujelzők használatán alapuló verseny feltételeinek javítása, a fogyasztók tájékozódásának elősegítése érdekében az Országgyűlés megalkotta a védjegyeket. A térségben a feldolgozás növekvő tendenciát mutat, igény mutatkozik a helyben megtermelt, s feldolgozott termékek iránt, így a védjegyekkel ellátott termékek vagy szolgáltatások minőségével és megjelenésével tükröznie kell a térség természeti, táji és kulturális sajátosságait, emellett meg kell felelnie a hazai és európai uniós normáknak, szabályoknak is. Az illetékességi területen már vannak, bár kevés számban olyan gazdálkodók, őstermelők, akik az általuk készített helyi termék jóvoltából rendelkeznek a Kiskunsági Nemzeti Park Termék védjeggyel. Szeretnénk, ha minél több gazda gondolná úgy, hogy fontos a védjegy megléte és ennek ösztönzése ként, HFS tervezése során kiemelt feladatnak tartotta a HACs, hogy valamilyen formában a cselekvési tervben megjelenjen a helyi termék feldolgozásának ösztönzése. A támogatások révén emelkedhet az előállított termékek minősége, megjelenése, ami alkalmazkodhat a védjegyre pályázó termékkel szembeni elvárásoknak.

## 7. Helyzetfeltárás

### 7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása

#### A., Térszerkezeti adottságok

Az ÜDE-KUNSAÁG Vidékfejlesztési Egyesület, mint előzetesen elismert LEADER Helyi Akciócsoport települései a dél-alföldi régió, Bács-Kiskun megye részét képezik, a megye székhelye Kecskemét.

Kalocsai járás fekszik a legtávolabb a megyeszékhelytől, 84 km-re, a legközelebbi település pedig Páhi Községe 40km-re helyezkedik el. Kecskemétet az 52-es és 54-es főútvonalról lehet megközelíteni.

#### B., Környezeti adottságok

Az akciócsoport területén lévő természeti csodák, többek között a Kiskunsági Nemzeti Parkhoz tartozó: Kolon-tó teljes területe, országos és helyi jelentőségű természetvédelmi terület pedig: a Kiskőrösi turjános, Dunapataji-szigetek és hullámtéri erdők, Homokmégyi Örjegi legelő a pihenést és a kikapcsolódást, a turizmus lehetőségeit kínálják. Erőforrásként jelenik meg térségünk idegenforgalmának alapját képező termál- és gyógyvíz, amely mellett jelentős számban találhatóak mesterséges horgásztavak, természetes vízfelületek, és az ezekhez kapcsolódó üdülési lehetőségek, gasztronómiai különlegességek, valamint turisztikai szolgáltatások (horgász, kerékpáros és lovas turizmus).

Az illetékességi területen kettő kiemelkedően fontos érzékeny természetvédelmi terület található a Dunavölgyi sík,- és a Tisza homokhátsági vízgyűjtője.

A térség történelmi és szellemi értékei az Árpádkori Csonka-torony, Szent Imre legendájának helyi vonatkozásai, a Petőfi kultusz, amelyek az idegenforgalom alappilléreit adják. A hagyományőrzés, a vendégszeretet a térség minden településén erős, amely színes, és látványos programok hordozója.

Gazdasági-turisztikai problémaként jelenik meg a kihasználatlan szállás- és vendéglátóhely kapacitás, mely mellett kevés a falusi turizmushoz kapcsolódó minőségi magán szálláshely, a diák- és ifjúsági szállás.

A Duna menti területeken magas a természet közeli élőhelyek száma, valamint több védett terület is található, ami lehetőséget adhat a természetvédelemhez (ökoturisztika) kapcsolódó hasznosítási módok alkalmazására.

A térség nagy részén jónak mondható a talaj termőképessége, amit intenzív növénytermesztéssel hasznosítanak. A kalocsai térség településein meghatározó még a zöldség (főként fűszerpaprika és foghagyma) termesztése is. Az akciócsoport mélyebb fekvésű és gyengébb termőképességű területeinek mezőgazdaságát a gyepgazdálkodás és az extenzív állattartás, míg a

homokos talajú, tanyás területekre a szőlő-, zöldség- és gyümölcsstermelő gazdaságok jellemzik. A térség mezőgazdasági területei természeti erőforrásként is jellemezhetőek, mivel a magas napsütéses órák számának és a jó földrajzi elhelyezkedésnek köszönhetően a térség kiváló termőföldekkel rendelkezik.

### C., Kulturális erőforrások

Az illetékességi terület településeit vizsgálva, szembevetve a térségben élő lakosok nemzetiségi kötődése, szlovák, német, horvát, cigány. A szlovák kötődésű lakosok számánál legmagasabb az arány 36,8%-ban Dunaegyházán, és Kiskőrösön 7,8% található meg. A szlovák nemzetiség mellett fontos kiemelni, megemlíteni a német nemzetiségű lakosságot is, hiszen a térségben Hartán a lakosság 20,9%-a német nemzetiségű, a Nagyközségben a mai napig az öregek tartják a szokásokat és német nyelven beszélgetnek. Lakosság népeisége között megtalálható a cigány (roma) nemzetiségű lakosság is, a legkevesebb számban, de még is egyes településen említésre méltó pl. Uszódon 8,5%, Solton 5,4%-a a lakosoknak.

Megállapítható, hogy a HACS területén a szlovák, a német és a cigány nemzetiségűek aránya jelentős, amelyek hagyományainak, értékeinek ápolása feladatot is jelent. E nemzetiségekhez sok helyi, kistérségi és országos kulturális rendezvény kapcsolódik, amely vonzó az idelátogatók számára is. A cigányság felzárkóztatása, foglalkoztatása a térség számára nem megoldott, de a sokszínű kultúrájuk (tánc, zene) idegenforgalomba történő bevonása segíthet e probléma megoldásában.

Homokmégy, Öregcsertő, Szakmár és Drágszél-eben a négy községben él ma Kalocsa egykori paraszt lakosságának nagy része, mely pusztai elzártságában napjainkig viszonylag megőrizte a városban már elhagyott kalocsai népi kultúrát, sőt, alkotó módon tovább is fejlesztette és kivirágoztatta azt. A város és a szállásokat összefogó négy község parasztlakossága a környékbeliek által potának nevezett népesség önálló néprajzi csoportot alkot, mely történelmi múltban gyökerező összetartozás tudatával, azonos nyelvi sajátosságaival, színes díszítőművészetével és viseletével különbözik környezetétől.

Kalocsai térség vonatkozásánál meg kell, hogy említsük a világhírű kalocsai őrölt fűszerpaprikát, amire méltón büszkék lehetünk, hiszen a világ több pontjára elvitte a város, az ország hír nevét. Minden évben Kalocsa városában megrendezésre kerül a Kalocsai Paprikafesztivál, amely a sárközi ember „piros aranyának” ünnepe. A rendezvény fő célja, hogy a fesztiválra érkező közönség testközelből is megismerkedjen a paprikatermesztés hagyományával, a paprikás ételek utánozhatatlan íz harmóniájával, valamint azzal a paprikához is fűződő népművészeti örökséggel, amely generációról-generációra szállva élő hagyománya nemzetünknek. A történelmi emlékeket őrző, hangulatos belváros a fesztivál idején megtelik látogatókkal, akik kedvük szerint válogathatnak a színvonalas kulturális és szórakoztató programok közül.

Kiskőrösön a mai napig őrzik a szlovák hagyományokat, az ide látogatók a Szlovák Tájháza-ban a betelepített szlovák családok mindennapi életébe tekinthetnek be az ott kiállított bútorokból, használati tárgyakból, ruhákból, kézimunkákból összeállított néprajzi gyűjtemény segítségével. A "tótok" által igen kedvelt gállickék lábazatú, nádtetős, tipikus alföldi parasztház egy tisztaszobából, egy konyhából, egy pitvarból és egy lakószobából áll. A ház végében az istálló és a kamra található. A városi vezetőség is őrizve a szlovák hagyományokat, minden év őszén Szlovák nemzetiségi napokat tart, ahol a fesztiválozni vágyók hallhatják a Kiskőrösi Szlovák Nemzetiségi Népdalkör és Citerazenekar előadását, Néptáncgyűjtéssel kiegészülve, a gasztronómia kedvelői pedig szlovák ételkülönlegességeket kóstolhatnak.

### D., A társadalom állapota

A HACS területén 385 db bejegyzett civil szervezet működik, amelyek jelentősen meghatározzák e szféra társadalmi aktivitási szerepét. Az aktivitást az is bizonyítja, hogy a 18 tevékenységi besorolás közül a térségben 14 típus megtalálható. A települések non-profit szervezetei hagyományosan részt vállalnak az értékteremtő, értékmegőrző oktatási és kulturális tevékenységekben is, amelyet bizonyít az oktatási, valamint a kulturális tevékenységű szervezetek is. Ezek mellett kisebb arányban működnek szociális tevékenységet; polgári védelmi szervezet, tűzoltási tevékenységet végző; szakmai, gazdasági érdekképviseleti tevékenységet; egészségügyi tevékenységet; környezetvédelmi tevékenységet; településfejlesztési tevékenységet; közbiztonság-védelmi tevékenységet; és egyéb tevékenységet folytató szervezetek is. Az illetékességi terület rendelkezik olyan településekkel, ahol nincs bejegyzett civil szervezet, ezek a települések: Drágszél, Dunatetőtlen, Újsolt.

A települések non-profit szervezetei hagyományosan részt vállalnak az értékteremtő, értékmegőrző oktatási és kulturális tevékenységekben is. A térség non-profit szervezeteinek közös problémája a szerény pénzügyi helyzetük, amely a rendszeres működési feltételeiket bizonytalanná teszi és a pályázatok előfinanszírozását gátolja.

A civil szervezetek aktívak, de hatásuk a társadalmi folyamatokra igen gyenge. A pénzügyi helyzetük megerősítésével javítani és segíteni tudnák a helyi társadalom szereplőinek összefogását, működőképességét. A civil szféra nem tudja betölteni a híd szerepét a térségben, mivel kevés aktív létszámmal rendelkezik, és működési gondokkal küszködik. A társadalomban betöltött szerepük erősödne, ha a szakmaiságuk és érdekképviseleti szerepük összehangolt lenne.

Közbiztonság tekintetében az akciócsoport területén 24 településen működik polgárőrség vagy faluvédelmi/önvédelmi/vagyonvédelmi egyesület, önkéntes tűzoltóságok 10 településen működnek, vannak olyan települések szám szerint 6 db, ahol polgárőrség sem és tűzoltó egyesület sem található, rendőrség viszont csak a városokban (Dunavecse, Kalocsa, Kiskőrös, Solt, Soltvadkert) található.

A helyi piacokat minden településen tartanak, területünkön azonban rendezett, vagy kiépített vásártérrel kevesebb, mint fele rendelkezik. A helyi újsággal a települések többsége rendelkezik, de a térséget lefedő szerkesztőségek száma három.

Művelődési központtal minden település rendelkezik. Közösségi, oktatási, fejlesztési célú tevékenységekhez, kiállításokhoz, fedett és szabadtéri kulturális rendezvényekhez szükséges helyszínekkel a térség településeinek mindegyike rendelkezik, amelyeknek többsége korszerűtlen, állapotuk miatt felújításra, eszközeik korszerűsítésre szorulnak.

A térségben évente kb. 500 kulturális rendezvényt tartanak, ilyenek például a különböző állandó és ideiglenes kiállítások, hagyományőrző falunapok és országos fesztiválok.

Az illetékességi terület társadalmi állapota szerint az állandó népességből a 0-14 évesek 13,1%-ot, a 60 év feletti lakosok 25,4%-ot tesznek ki. Az országos átlaghoz hasonlóan a térségre is jellemző az elöregedő lakosság, valamint megfigyelhető a települések lélekszámának csökkenése, amit egyrészt a halálozások számánál alacsonyabb születésszám, másrészt a lakosság elvándorlása indokol. Megállapítható, hogy az aktív korú lakosok számának folyamatos csökkenésének megállítása a térség számára kiemelt feladatot jelent. A társadalom elöregedése, valamint az alacsony jövedelmezőség a térség szociális ellátórendszerére a jövőben is nagy terhet ró.

A térségben Tázlaron a legmagasabb a munkanélküliségi arány 68,5 %, valamint Soltvadkerten, Kaskantyún tapasztalható még magas munkanélküliség. A munkanélküliségi mutató Apostag település esetében 23,3%, mely a térség legalacsonyabb releváns mutatószáma. A térségben a nyilvántartott álláskeresők száma 3155 fő.

A magasabb végzettségű fiatal munkaerőt a mikrovállalkozások és a mezőgazdasági termelés nem tudja képzettségüknek megfelelően alkalmazni, így a diplomás, pályakezdő munkanélkülieknél az elvándorlás (munkalehetőség keresés) folyamata indult be. Megoldás lehetne olyan szakképzés elindítása, amely az új beruházások és a piaci igények szükségleteit jobban kielégítené, amely gátolná a helyi munkaképes munkaerő elvándorlását. Ezt az igényt a Kalocsán és Kiskőrösön működő szakképző intézmények ki tudnák elégíteni.

#### **E., A gazdaság helyzete:**

A foglalkoztatási viszonyokat a gazdasági környezet alapvetően meghatározza. Ezt tükrözi a foglalkoztatottság szektorok szerinti alakulása is. A mezőgazdaság foglalkoztatási adataiban nem jelenik meg az őstermelői tevékenység, pedig a termelés jelentős hányadát az őstermelők valósítják meg. A regisztrált őstermelő egy része főállású tevékenységként végzi. A mezőgazdasági, főleg szőlő- és gyümölcsstermesztést végző vállalkozók versenyszelleme, szakértelme, a mindennapos termelési és piaci alkalmazkodása hasznos tapasztalatai eredményeként termelői csoportosulások jöttek létre. Példaértékűvé vált a térségben működő, három elismert TÉSZ és egy Termelői Csoport, mivel ezek közvetlen kapcsolatot alakítottak ki a

termelők és a piaci szereplők között, segítve ezzel a versenyképesség növelését, valamint a termék magasabb szintű feldolgozásával a munkahelyteremtés növekedését.

A térség mezőgazdasági jellegét erősíti a 60-as évektől a gimnázium mellett működő kertészeti szakközépiskola, amely az országban először indított el vincellérképzést. Országos viszonylatban elsők között 33 tagintézménnyel 2007-ben létrejött a Kistérségi Egységes Iskola.

Nem megfelelő azonban a kis- és középvállalkozások közötti együttműködés, amely gátja a fejlődésnek és a meglévő kapacitások eredményesebb kihasználásának. A feldolgozó ipar további fejlesztésére is szükség lenne. A térség fontos feladata, a minőség és a marketing tevékenység fejlesztése, ösztönzése, valamint a helyi termékek, szolgáltatások versenyképességének és piacra kerülésének segítése.

Az ÜDE-KUNSÁG területén 47 darab ezer lakosra lebontott aktív vállalkozás található. A Kiskőrösi Kistérség első ipari parkja Európai Unió támogatással 2010-ben került kiépítésre és átadásra Kiskőrös külterületén. A térség más ipari hasznosítású területtel nem rendelkezik. A térség gazdasági életében a mikro- és kisvállalkozások, valamint a közel 4477 őstermelő jelentős szerepet játszanak. Erre a struktúrára épülnek a mezőgazdasági és élelmiszeripari tevékenységet végző cégek, amelyek alacsony hozzáadott értékű termékeket állítanak elő. Jelentős erőforrás a változatos adottságú termőföld, amelyhez a kézimunka-igényes kertészeti ágazatok kötődnek.

A regisztrált vállalkozások száma 1000 lakosra lebontva 200,8 db, Újteleken és Kaskantyún található a legtöbb regisztrált vállalkozás. A bejegyzett egyéni vállalkozások száma a térségben 1417 fő.

A vállalkozásokat szektoronként vizsgálva megállapítható, hogy a működő vállalkozások száma ezer lakosra lebontva Soltvadkerten a legmagasabb 82,5 db, Akasztón és Solton már csökkenő tendenciát mutat 55 db és Géderlakon van a legkevesebb aktív vállalkozás. A működő vállalkozások száma az ipar-építőiparban Soltvadkerten a legmagasabb 181 db található. Mezőgazdasági ágazatot vizsgálva a vállalkozások száma a legmagasabb Soltvadkerten 39 db, és vannak olyan települések, ahol nincs aktív mezőgazdasági vállalkozás Ordas, Újsolt, Drágszél. A két legnagyobb arányú szektor mélyebb vizsgálatokor kitűnik, hogy a feldolgozóipar a mezőgazdasági ágazatra épül (borászat, gyümölcsfeldolgozás), a feldolgozóipar pedig kapcsolódik a könnyűiparhoz (csomagolóanyagok, műanyag termékek gyártása). Így a térség nagyon erősen mezőgazdasági termeléstől függ.

A foglalkoztatási viszonyokat a gazdasági környezet alapvetően meghatározza. Ezt tükrözi a foglalkoztatottság szektorok szerinti alakulása is. A mezőgazdaság foglalkoztatási adataiban nem jelenik meg az őstermelői tevékenység, pedig a termelés jelentős hányadát az őstermelők valósítják meg. A térségben a vállalkozások számát és azok foglalkoztatási létszámát vizsgálva megállapítható, hogy az 1-9 főt foglalkoztató vállalkozások jelentik a döntő többséget, amely megközelítőleg 2500 db. A 10-49 fős vállalkozások száma 155 db, és az 50-249 főt foglalkoztató vállalkozások száma 21db.

A térségben a többi térséghez képest nagyon erős a vállalkozói kedv és erős a versenyszellem, amely a vállalkozásfejlesztést szolgálja. A kapacitások összehangolásának, az együttműködéseknek és az együttgondolkodásnak a hiánya gátolja a hatékonyabb és jövedelmezőbb közös célú fejlesztések megvalósulását. A térségi erőforrások összehangolása nagyobb volumenű vállalkozások létrejöttét segítené, valamint új és magasabb hozzáadott értékű áruk előállításával segítené azok piacra jutását. E cél megvalósítása több ember számára nyújtana foglalkoztatást.

Az Egyesület döntéshozó szerve maximálisan egyetértett azzal a tervezés a forrásallokáció során is, hogy a gazdaságfejlesztés irányultságú projektek ösztönzésére szükség van, hiszen ezek nélkül a térség fejlődése nem lehetséges.

A célkitűzések az intézkedésekkel együtt olyan területekre irányulnak, amelyek a térség helyzetére megoldást jelenthetnek, fejlesztéséhez pedig kitörési lehetőségeket biztosíthatnak. Mindezeket körbefogja a stratégia fő célja és jövőképe a gazdasági, társadalmi és természeti ÜDE-KUNSÁG kialakítása a LEADER Közösség területén.

A gazdasági aktivitást segíti elő a humán erőforrás jelenléte, a térségben számos tervezői névjegyzékben megtalálható tervező, energetikai szakember elérhető, kisebb korszerűsítések elvégzésére alkalmas szakember gárda megtalálható a komplex kivitelezéseket lebonyolító vállalkozásokig. Az alapanyag beszerzés is könnyen kivitelezhető, hiszen több építkezési alapanyagot forgalmazó tűzép helyezkedik el rendszerint városokban, nagyközségekben.

A projektek megfelelő adminisztratív összeállításához szükséges munkaerővel a közszékre rendelkezik. Továbbá a szükséges humán erőforrást az Egyesület segíteni tudja a projektek előkészítése, kivitelezése, elszámolása, s a fenntartási időszakban felmerült adminisztrációs terhek felmerülése kapcsán.

A pénzügyi erőforrás is könnyen megoldható a tőkeszegény ügyfelek esetében, mivel az illetékességi területen megtalálható az országban működő valamennyi pénzintézet bankfiókja, illetve takarékszövetkezet fiókok.

Továbbá jelentős tudástőke áramlik a Nemzeti Adó- és Vámhivatal megyei kirendeltsége, valamint a megyei iparkamara által a térségbe, hiszen meghatározott napokban az intézmények kihelyezett ügyfélfogadást tartanak a terület több településén, ezzel is segítve a vállalkozásokat a bürokrácia útvesztőiben való eligazodásában.

A helyzetfeltárásból megállapítható, hogy a térségben található természeti, kulturális és történelmi értékek nincsenek megfelelően feltérképezve, összehangolva, és bemutatva. Nem áll rendelkezésre egy olyan információs adatbázis, mely megfelelő tájékoztatást ad a térség erőforrásairól. Ezeknek az értékeknek, és a legösszetettebb erőforrásoknak, térségi szintű összehangolása szintén fontos célkitűzése a Közösségnek, mely gazdasági és turisztika szempontból is segítheti a térség fejlődését. A térségi erőforrások összehangolásával kapcsolatos intézkedésekkel a vállalkozások felismerik az egymás és a térségi szereplők közötti együttműködés jelentőségét, valamint a közös megjelenés és marketing tevékenység szükségességét.

A térség erősségei közé tartozik, hogy nagyon sokféle tevékenységet végző civil szervezet működik a településeken, akik fontos szerepet töltenek be a közösség építésében. A térségben működő civil szervezetek közös problémája, a szerény pénzügyi helyzetük, mely működésüket bizonytalanná teszi. A Közösség célja, hogy az intézkedésekkel megerősítse a civil társadalmat, javítsa társadalmi aktivitásukat, szerepüket, tevékenységüket. A társadalom és a közösségek erősítésében fontos szerepet játszanak a rendezvények. A térségben évente több rendezvényt, fesztivált, kiállítást tartanak, melyek megtartásához nem minden esetben állnak rendelkezésre korszerű eszközök, valamint a helyszínek is felújításra szorulnak. Az intézkedések segítik olyan eszközök beszerzését mely, a fejlődésüket segíti. Ösztönözni kívánja a térség történelmét, hagyományát, kultúráját bemutató, táborok tartását, mellyel erősödik a térségi szereplők és a különböző társadalmi közösségek partnersége, ami jelentősen meghatározza és javítja a térség közhangulatát.

A fenti célkitűzések, kitörési pontok megfogalmazásakor a kistérségi komplex fejlesztési programok nyújtottak segítséget a stratégia megalkotásakor. E terveknek köszönhetően a LEADER program elkészítésénél, már jól érzékelhetőek voltak a fejlesztésre és erősítésre váró gazdasági, társadalmi területek.

A helyzetelemzés alapján elsődleges célkitűzésként a helyi gazdaság fejlesztése került megjelölésre, mivel az elmúlt években folyamatosan nő a munkanélküliség aránya, valamint a fiatalok elvándorlása. A gazdasági válság következtében sok vállalkozásnak a foglalkoztatás megtartása, valamint versenyképesség fenntartása is problémát okozott. A térség erősen függ a mezőgazdasági ágazattól, mely jövedelmezősége folyamatosan csökken, ami veszélyeztetheti a megélhetést. A mezőgazdaság jövedelmezőségének fenntartásához szükség lehet a gazdálkodási szemlélet változtatására (pl. zöld gazdaság), melyhez megfelelő színvonalú képzéseket, ismeretterjesztő előadásokat kell tartani.

A helyi gazdaság fejlesztése terén a Közösség célja, hogy javítsa a térség fenntartható fejlődését, a népességmegtartó erejét, a lakosság megélhetési és jövedelemszerző lehetőségeit. A megfogalmazott intézkedésekkel ösztönözni kívánja a helyi termékek magasabb szintű feldolgozását és piacra jutását biztosító fejlesztéseket, amely segíti a jövedelemforrások kiegészítését. Hangsúlyt kíván fektetni a termékek népszerűsítésére, valamint a minőségorientált új gazdasági beruházások megvalósítására a munkahelyteremtés érdekében. Segíteni kívánja a meglévő vállalkozások - kiemelten az egyéni- és mikro vállalkozások - fejlesztését is a versenyképesség növelése érdekében. Az intézkedések új munka és jövedelemszerzési

lehetőségeket teremtenek, mely javítja a munkanélküliségi adatokat, valamint hozzájárul a fiatalok helyben tartásához és a hátrányos helyzetűek esélyteremtéséhez. A helyi vállalkozások kis értékű eszközbeszerzése, valamint a mikrovállalkozások marketing tevékenységének segítése növeli a vállalkozók versenyképességét és jövedelmezőségét. Az intézkedések ösztönzik a helyi termékek feldolgozását, értékesítését a mezőgazdasági szektor erősítése érdekében.

A HACS által érintett járások közül a 290/2014. Kormányrendelet szerint fejlesztendő járásnak minősül a Kunszentmiklósi járás, melyből a HACS illetékességi területéhez Apostag, Dunaegyháza és Dunavecse tartozik. A fejlesztendő járáshoz tartozó településeket társadalmi szempontból megvizsgálva az alábbi mutatókat láthatjuk, az állandó népességen belül a 60- x évesek aránya Apostagon 22,3 %, Dunaegyházán 25,4 % és Dunavecse 23,4 %. Az öregségi mutatókat nézve Apostag 1,5, Dunaegyháza 2, Dunavecse 1,5, az elvándorlási statisztikát megnézve megállapítható, hogy Dunaegyháza településen nagyon magas számban -34,6 (ezrelék) döntenek az elvándorlás mellett, így az elöregedés és az elvándorlás problémájának megoldása kiemelt feladatot igényel az érintett településeken.

A helyzetfeltárás tematikus alpontjaiban megnevezett helyi termékek (szőlő, bor, piros paprika, meggy, bodza) feldolgozása a térségben növekvő tendenciát mutat, kínálat mutatkozik a helyben megtermelt, s feldolgozott termékek iránt. Az illetékességi területen vannak olyan természetes személyek, gazdálkodó szervezetek, egyéni vagy családi gazdálkodók, őstermelők, akik az általuk készített helyi termék jóvoltából rendelkeznek a Kiskunsági Nemzeti Parki Termék végjeggyel. Ezen gazdálkodók tevékenységüket természetvédelmi oltalom alatt álló területen (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, Natura 2000 terület), környezetkímélő módon, a helyi hagyományokra és sajátosságokra építve, a térség munkaerő kínálatára alapozva végzik. A pályázó termékkel szemben elvárás, hogy alapvetően helyi, a térségre jellemző alapanyagból készüljön. A terméknek vagy szolgáltatásnak minőségével és megjelenésével tükröznie kell a térség természeti, táji és kulturális sajátosságait, emellett meg kell felelnie a hazai és európai uniós normáknak, szabályoknak is. Az igen sokszínű termékfelhozatal további feldolgozása érdekében szükséges ezen ügyfélkör támogatása.

Szintén belső adottságként szükséges definiálni a természeti adottságokra épülő turisztikai szolgáltatásokat. Ilyen természeti adottságok a Kiskunsági Nemzeti Parkhoz tartozó Kolon-tó teljes területe, a Kiskőrösi turjános, Dunapataji-szigetek és hullámtéri erdők, Homokmégyi Örjegi legelő a pihenést és a kikapcsolódást, a turizmus lehetőségeit kínálják. További erőforrás a termál- és gyógyvíz, amely mellett jelentős számban találhatóak mesterséges horgásztavak, természetes vízfelületek, és az ezekhez kapcsolódó üdülési lehetőségek, gasztronómiai különlegességek, valamint turisztikai szolgáltatások). A térség történelmi és szellemi értékei az Árpádkori Csonka-torony, Szent Imre legendájának helyi vonatkozásai, a Petőfi kultusz, amelyek az idegenforgalom alappilléreit adják

Az illetékességi területen kettő kiemelkedően fontos érzékeny természetvédelmi terület található a Dunavölgyi sík-, és a Tisza homokhátsági vízgyűjtője. A hagyományőrzés, a vendégszeretet a térség minden településén erős, amely színes, és látványos programok hordozója.

A HACS területén a 2000 fő lélekszámú településeken igen rossz a közösségi terek infrastrukturális állapota, sok esetben nem áll rendelkezésre a helyi rendezvények megtartására alkalmas színpad, filagória. S további problémát jelent a tárgyi eszközök hiánya is, nem rendelkeznek sátorral, padokkal, asztalokkal, hangosításra alkalmas technikai berendezéssel. Ezt a problémát pedig a helyi civil szervezetekkel együttműködve sem tudják megoldani a települési önkormányzatok, mivel esetükben is hasonlóan kedvezőtlen állapotokról lehet tudni.

Az 1990-es években kialakult negatív média hírek kaptak szárnyra, miszerint három városi rangú településen kimagasló a borhamisítás működik, s e három város földrajzi elhelyezkedéséből alakult ki az igen rossz háttér információval bíró „Aranyháromszög” jelzős szerkezetű megnevezés. Hosszú évtizedek munkájával azonban napjainkra sikerült bebizonyítani országos jelentőségű borversenyeken is, hogy térségünkben nem csupán pancsolt borok fogyaszthatók, azonban a térség nedűinek szükséges a további támogatás, marketing.

## F., Összegzés

A fent leírt gazdasági, társadalmi, kulturális és turisztikai adottságok fényében határoztuk meg a fejlesztési lehetőségeket és ezért döntöttünk a szektoronkénti pályázati felhívások megjelentetésében, mert így egyedi válaszokat adunk adni a szektorokra jellemző hiányosságokra.



## 7.2 SWOT analízis

<b>ERŐSSÉGEK</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- kitűnő mezőgazdasági hasznosításra megfelelő területek,</li><li>- meglévő ambiciózus, elismert szakemberek, tudástransfer, helyi humán kapacitás,</li><li>- helyi termékek sokszínűsége,</li><li>- térségben jelentős a hagyományőrzés</li><li>- számos civil szervezet</li><li>- egyedülálló gyógy- és termásvíz</li></ul>	<b>LEHETŐSÉGEK</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- pályázati lehetőségekkel nő a vállalkozói kedv és a foglalkoztatás,</li><li>- helyi termékek iránti kereslet nő,</li><li>- helyi identitástudat erősödése,</li><li>- fenntartható fejlődés elveinek terjedése,</li><li>- mezőgazdaságban új természeti irányok (bio-, ökotermelés) propagálása,</li><li>- megújuló erőforrások hasznosításának elterjesztése</li></ul>
<b>GYENGESÉGEK</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- térség termékeinek és megítélésének negatív propagandája (Arany Háromszög),</li><li>- együttműködés hiánya a termékek piacra jutása és értékesítése terén,</li><li>- vállalkozások nem fordítanak kellő hangsúlyt a marketing tevékenységükre,</li><li>- alacsony szintű a termékfeldolgozás,</li><li>- együttműködésre hajlamos szereplők hiánya</li><li>- a társadalmi és civil szervezetek működésének bizonytalansága, eszközállományuk elavultsága</li></ul>	<b>VESZÉLYEK</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- bonyolult pályázati rendszer miatt csökken a pályázói aktivitás,</li><li>- klímaváltozás kedvezőtlen hatása,</li><li>- infrastruktúra fejlesztések elmaradása,</li><li>- mezőgazdaság jövedelmezősége tovább csökken,</li><li>- tőkeszegény gazdaság,</li><li>- fiatalok elvándorlása folytatódik, társadalom elöregedése fokozódik</li></ul>

A fentiekből megállapítható, hogy a régió számos erősséggel rendelkezik, amelyek előnyt jelenthetnek a gazdasági és társadalmi fejlődés szempontjából. Ide tartozik a hatékony mezőgazdasági termelés lehetősége, az ambiciózus szakemberek jelenléte, a helyi termékek sokszínűsége, valamint a hagyományőrzés fontossága és a helyi identitástudat erősítése. Emellett a sok civil szervezet támogatása és az egyedülálló gyógy- és termásvíz lehetősége nagy szerepet játszhatnak a turizmus és a wellness ipar növekedésében.

A lehetőségek között szerepelnek az ösztönzések és pályázati lehetőségek, amelyek segíthetnek a vállalkozói kedv és a foglalkoztatás növelésében. A helyi termékek iránti kereslet növekedése, valamint az erősödő helyi identitástudat pozitívan befolyásolhatja a gazdaságot és a turizmust. A fenntartható fejlődés és az ökológiai értékek védelme terén is lehetőségek vannak, valamint az új mezőgazdasági természeti irányok és a megújuló erőforrások hasznosítása.

Ugyanakkor a régió gyengeségei között szerepelnek az ártó propagandák, a piacra jutás és értékesítés hiányzó együttműködése, valamint a marketingtevékenység hiánya. Az alacsony szintű termékfeldolgozás, az együttműködésre hajlamos szereplők hiánya és a civil szervezetek bizonytalan működése is negatív hatással lehet a régió fejlődésére és hatékonyságára.

Végül, a veszélyek közé tartozik a bonyolult pályázati rendszer miatti csökkenő aktivitás, a klímaváltozás negatív hatása, az infrastruktúra fejlesztéseinek elmaradása, valamint a mezőgazdaság jövedelmezőségének csökkenése. A tőkeszegény gazdaság és a fiatalok elvándorlása is veszélyt jelenthet a gazdasági és társadalmi fejlődés szempontjából.

Ezek alapján megállapítható, hogy a régió erős pontjai nagy lehetőségeket nyújtanak a gazdasági és társadalmi fejlődés szempontjából, azonban a gyengeségek és veszélyek is figyelmet igényelnek. A fejlődés előmozdítása érdekében a pályázatok kihasználása, a helyi termékek népszerűsítése és az együttműködés mind létfontosságúak lehetnek.

## 8. A stratégia beavatkozási logikája

### A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összefoglalása

A LEADER beavatkozás a HFS-en keresztül, az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A KAP ST-ben foglalt SWOT elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását. E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata.

A SWOT elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít. Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit. A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A SWOT elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei. Erre reagál az a szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER programnak fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképevel összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

## 8.1 A stratégia jövőképe

A HFS-ben megfogalmazott szükségletek meghatározzák a fejlesztés irányait és szükségszerűségét, az erre alapozott célkitűzések és intézkedések szervesen kapcsolódnak egymáshoz, komplex fejlesztési programot alkotva. A HACCS legfontosabb célja, hogy hozzájáruljon a vidék fennmaradásához, erre alapozva a helyi vállalkozások versenyképességének, munkahelyteremtő és -megtartó képességének erősítése, valamint a termelés ösztönzése a legfontosabb célkitűzések, mivel ezek multiplikátor hatásuk révén kihatnak a gazdasági-társadalmi folyamatokra egyaránt.

A HFS kiemelt fontossággal kezeli a térség gazdaságának fellendítését, a helyi jövedelemtermelő lehetőségek bővítése érdekében a foglalkoztatási helyzet javítását. Nélkülözhetetlen a vállalkozások versenyképességének és innovációs potenciáljának erősítése, valamint termelékenységének javítása is. A HFS értelmében a társadalmi-gazdasági fejlődés a helyi szükségletekre alapuló gazdasági tevékenységek ösztönzésével, mezőgazdasági termelés fejlesztésével, mezőgazdaságon kívüli kiegészítő jövedelemszerzési lehetőségek, mint kisléptékű élelmiszerfeldolgozás és turisztikai fejlesztések ösztönzése révén érhető el. A vidéki területeket sújtó, szociális és gazdasági hátrányokat eredményező inaktivitás és munkanélküliség csökkenthető a térség belső erőforrásain alapuló, fenntartható gazdasági fejlődés révén. Ezért a térség belső erőforrásaira alapozott helyi gazdaságfejlesztés, az innovatív versenyképes gazdaság és agrárium megteremtése, valamint a vállalkozások munkahelyteremtő és -megtartó képességének erősítése az elsődleges átfogó célkitűzés.

A fenntartható fejlődéséhez, az életminőség javításához a vidéki területek vonzerejének javítása, a vidéki élethez kapcsolódó táji, természeti és kulturális örökség megőrzése elengedhetetlen. Ezért a HFS célkitűzésként határozta meg az élhető és életképes vidék megteremtését, a környezeti és természeti erőforrások megőrzését, a településkép, kulturális örökségek és a vidéki táj fenntartható fejlesztését.

Az élhető vidék megteremtésének további fontos tényezője a társadalmi kohézió erősítése, mely a helyi összefogást erősítő akciók, a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének megteremtése, valamint a helyi társadalom életét nagyban befolyásoló civil szervezetek tevékenységének fejlesztése révén hozzájárul a helyi közösségek és egyének felelősségvállalásának és együttműködésének ösztönzéséhez.

Jövőkép:

A LEADER csakis akkor fejt ki az elvárt hatást, ha azokat egymásra építve, és egymás eredményeit erősítve valósítanak meg. A Község fő célja, hogy a tervezési területen egy élhetőbb, vonzóbb **ÜDE** térséget teremtsen, amely jobb gazdasági, társadalmi és természeti környezetet eredményez.

## 8.2 A stratégia célhierarchiája

### Átfogó célok

1. A térség gazdaságának fenntarthatóságot szem előtt tartó fejlesztése a helyi erőforrásokra és sajátosságokra alapozva, a megelőző időszakban megkezdett programok tapasztalatait felhasználva. Fontos a közösségek
2. A helyi identitást és társadalmi kohéziót erősítő, a táji, települési értékek megővését biztosító közösségek támogatása, megerősítése.
3. A kedvezőtlen társadalmi-gazdasági folyamatok hatásainak enyhítése, a társadalmi hátrányok konzerválódásának, reprodukciójának megakadályozása
4. A társadalmi összefogás, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása;
5. A települések szebbé tétele, vonzóbb közösségi életter kialakítása, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése; szolgáltatások fejlesztése

## 9. Cselekvési terv

### 9.1 Az intézkedések leírása

**Az egyes intézkedéseket az alábbi szerkezetben kérjük bemutatni:**

I.

- 1) **Az intézkedés megnevezése:** Községi célú fejlesztések támogatása
- 2) **Specifikus cél:** Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése, fiatalok megtartása
- 3) **Indoklás, alátámasztás:** a HACS illetékességi területéhez tartozó települések infrastrukturális állapota elavult, települések vizuális élményfaktorát meghatározó terek, épületek alulmaradnak a fejlett települések közösségi tereitől, helyszíneitől. A megfelelő infrastrukturális állapotok megteremtése által a demográfiai komplex mutatókban minőségi javulás várható, az életkörülmények minősége pozitív irányba ívelhet. Továbbá ezen fejlesztéseknek multiplikatív hatása is fennáll, mivel a térségbe turisztikai vonzereje is virágzásnak indulhat, hiszen a várható innovatív ötletek által nőhet a térségben hasznos időt eltöltő turisták száma.
- 4) **A támogatható tevékenységek meghatározása:**
  - a. Épület, építmény felújítása, bővítése, korszerűsítése (nem energiahatékonyság)
  - b. Épület, építmény, technológiai rendszer felújítása, korszerűsítése (energiahatékonyság)
  - c. Új épület, építmény építése
  - d. Új eszköz(ök), új gép(ek) beszerzése, új technológiai rendszer(ek) kialakítása
  - e. Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák kialakítása
  - f. Rendezvényszervezés
- 5) **Nem támogatható tevékenységek meghatározása:**
  - Személygépjármű beszerzés
  - Élő állat vásárlás
  - Használt árucikkek beszerzése
  - Támogatási jogosultságok megvásárlása
  - az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek

- motorral hajtott légi, vízi járművek, szárazföldi személy- és tehergépjárművek beszerzése (kivéve 83 kW teljesítményt meghaladó erő- és munkagépek beszerzése)
- mobiltelefon és okostelefon beszerzése
- légyszárú növény beszerzése, telepítése, élőállat és tenyészállat beszerzése
- képzés(ek) szervezése és megtartása
- tanácsadó iroda, pályázati tanácsadást nyújtó iroda létrehozásához és/vagy fejlesztéséhez kapcsolódó beruházás
- lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése
- magáncélú, lakófunkciót betöltő épület/épületrész, nem a támogatást igénylő meglévő és/vagy új tevékenységéhez kapcsolódó épület/épületrész és/vagy építmény építése, felújítása, bővítése, korszerűsítése
- bontott építőanyagok beszerzése, beépítése
- ingatlan vásárlása

6) **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** -

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) **A jogosultak köre:** helyi önkormányzat, helyi nemzetiségi önkormányzat

8) **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

a) Kiválasztási szempont:

- térségi szempontok
- a beruházásnak része a megújuló-, vagy bioenergia hasznosítást szolgáló épületgépészeti rendszer kiépítése,
- projektterv minősége (a fejlesztés komplexitása)
- HACS területén székhellyel, telephellyel rendelkező vállalkozó bevonása,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok),

9) **Tervezett forrás:**

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás 154 000 000 Ft
- a támogatás intenzitása 95%
- a projektméret korlátai 5 000 000 - 10 000 000,- Ft.
- a támogatás módja Hagyományos költségelszámolás.

10) **A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:** 2024. I. félév – 2027. I. félév.

11) **A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam:** 24 hónap

12) **Kimeneti indikátorok:**

- A támogatott projektek száma: 31.
- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:  
önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat: 31 db

II.

1) **Az intézkedés megnevezése:** Helyi gazdasági fejlesztések támogatása

2) **Specifikus cél:** Helyi vállalkozás fejlesztés

3) **Indoklás, alátámasztás:** A helyi gazdasági stabilizálódás, fejlődés motorja a helyi adottságokra, természeti értékekre épülő üzleti partnerek, akik a térség ízével fűszerezett termékeket tudnak előállítani. Helyi termékként kerül elismerésre a térségben lévő minden kézműves, iparművészeti termék, szolgáltatás is.

A helyi termék megkülönböztető jegye, hogy nem nagyipari technológiával kerül előállításra, továbbá a térségben fellelhető nyersanyagok kerülnek leginkább felhasználásra, illetve olyan szolgáltatások kerülnek továbbfejlesztésre, mely a térségben elismert, tradicionális.

Helyzetfeltárás is alátámasztja, hogy a kommunikációs tevékenység, marketing alulmarad, így mindenképp szükséges a marketingtevékenység támogatása is, hiszen a kínálatnak meg kell találnia a keresletet.

4) **A támogatható tevékenységek meghatározása:**

- a. Épület, építmény felújítása, bővítése, korszerűsítése (nem energiahatékonyság)
- b. Épület, építmény, technológiai rendszer felújítása, korszerűsítése (energiahatékonyság)
- c. Új épület, építmény építése
- d. Új eszköz(ök), új gép(ek) beszerzése, új technológiai rendszer(ek) kialakítása
- e. Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák kialakítása
- f. Információ technológia fejlesztés

5) **Nem támogatható tevékenységek meghatározása:**

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- az európai unió jog megsértését eredményező tevékenységek
- motorral hajtott légi, vízi járművek, szárazföldi személy- és tehergépjárművek beszerzése (kivéve 83 kW teljesítményt meghaladó erő- és munkagépek beszerzése)
- mobiltelefon és okostelefon beszerzése
- lágyszárú növény beszerzése, telepítése, élőállat és tenyészállat beszerzése
- képzés(ek) szervezése és megtartása
- tanácsadó iroda, pályázati tanácsadást nyújtó iroda létrehozásához és/vagy fejlesztéséhez kapcsolódó beruházás
- lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése
- magáncélú, lakófunkciót betöltő épület/épületrész, nem a támogatást igénylő meglévő és/vagy új tevékenységéhez kapcsolódó épület/épületrész és/vagy építmény építése, felújítása, bővítése, korszerűsítése
- bontott építőanyagok beszerzése, beépítése
- ingatlan vásárlása

6) **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** -

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatási okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) **A jogosultak köre:**

- adószámmal rendelkező magánszemély,
- egyéni vállalkozó,
- adószámmal nem rendelkező magánszemély,

- őstermelő,
- korlátolt felelősségű társaság
- betéti társaság

8) **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

a) Kiválasztási szempont:

- térségi szempontok
- a beruházásnak része a megújuló-, vagy bioenergia hasznosítást szolgáló épületgépészeti rendszer kiépítése,
- projektterv minősége (a fejlesztés komplexitása)
- HACs területén székhellyel, telephellyel rendelkező vállalkozó bevonása,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok),
- humán erőforrás

9) **Tervezett forrás:**

- e) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás 154 000 000 Ft
- f) a támogatás intenzitása 65%
- g) a projektméret korlátai 5 000 000 - 10 000 000,- Ft.
- h) a támogatás módja Hagyományos költségelszámolás.

10) **A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:** 2024. I. félév – 2027. I. félév.

11) **A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam:** 24 hónap

12) **Kimeneti indikátorok:**

- A támogatott projektek száma: 30.
- Új munkahelyek száma: 2.

III.

1) **Az intézkedés megnevezése:** Civilszervezetek fejlesztésének támogatása

2) **Specifikus cél:** Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése, fiatalok megtartása

3) **Indoklás, alátámasztás:** a HACs illetékességi területén jelentős a civil szféra jelenléte, azonban tevékenységük sikerességét nagyban hátráltatja elavult eszközállományuk, illetve annak hiánya, valamint saját vagy bérelt ingatlanok korszerűtlensége.

Ezen szükségletek kielégítésével a fiatalság hovatartozása nagyban alakítható, valamint a helyi lakosság identitástudata is erősödhet.

Civil szervezetek támogatása kedvezően hat a demográfiai, szociális mutatókra, az életszínvonal növekedéséhez vezethet.

4) **A támogatható tevékenységek meghatározása:**

- Épület, építmény felújítása, bővítése, korszerűsítése (nem energiahatékonyság)
- Épület, építmény, technológiai rendszer felújítása, korszerűsítése (energiahatékonyság)
- Új épület, építmény építése
- Új eszköz(ök), új gép(ek) beszerzése, új technológiai rendszer(ek) kialakítása
- Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák kialakítása
- Rendezvény szervezés

5) **Nem támogatható tevékenységek meghatározása:**

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése

- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek
- motorral hajtott légi, vízi járművek, szárazföldi személy- és tehergépjárművek beszerzése (kivéve 83 kW teljesítményt meghaladó erő- és munkagépek beszerzése)
- mobiltelefon és okostelefon beszerzése
- lágyszárú növény beszerzése, telepítése, élőállat és tenyészállat beszerzése
- képzés(ek) szervezése és megtartása
- tanácsadó iroda, pályázati tanácsadást nyújtó iroda létrehozásához és/vagy fejlesztéséhez kapcsolódó beruházás
- lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése
- magáncélú, lakófunkciót betöltő épület/épületrész, nem a támogatást igénylő meglévő és/vagy új tevékenységéhez kapcsolódó épület/épületrész és/vagy építmény építése, felújítása, bővítése, korszerűsítése
- bontott építőanyagok beszerzése, beépítése
- ingatlan vásárlása

6) **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** -

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) **A jogosultak köre:**

- egyesület
- sportegyesület,
- polgárőr egyesület,
- nemzetiségi egyesület,
- egyéb egyesület,
- közalapítvány,
- egyéb alapítvány,
- egyház

8) **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

a) Kiválasztási szempont:

- térségi szempontok
- a beruházásnak része a megújuló-, vagy bioenergia hasznosítást szolgáló épületgépészeti rendszer kiépítése,
- projektterv minősége (a fejlesztés komplexitása)
- HACs területén székhellyel, telephellyel rendelkező vállalkozó bevonása,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok).

9) **Tervezett forrás:**

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás 90 000 000 Ft
- a támogatás intenzitása 95%
- a projektméret korlátai 1 000 000 - 4 000 000,- Ft.
- a támogatás módja Hagyományos költségelszámolás.

10) **A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:** 2024. I. félév – 2027. I. félév.

11) **A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam:** 24 hónap

12) **Kimeneti indikátorok:** A támogatott projektek száma: 25.

#### IV.

1) **Az intézkedés megnevezése:** Térségre nagy hatást gyakorló fejlesztések támogatása

2) **Specifikus cél:** Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése

3) **Indoklás, alátámasztás:** Van néhány olyan helyi elképzelés, ötlet, amely csak nagyobb összegű támogatás keretében valósulhat meg és nagyobb társadalmi, gazdasági hatással számolunk a megvalósításuk után, így ezekre szeretnénk külön forrást elkülöníteni.

4) **A támogatható tevékenységek meghatározása:**

- Épület, építmény felújítása, bővítése, korszerűsítése (nem energiahatékonyság)
- Épület, építmény, technológiai rendszer felújítása, korszerűsítése (energiahatékonyság)
- Új épület, építmény építése
- Új eszköz(ök), új gép(ek) beszerzése, új technológiai rendszer(ek) kialakítása
- Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák kialakítása

5) **Nem támogatható tevékenységek meghatározása:**

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- az európai unió jog megsértését eredményező tevékenységek
- motorral hajtott légi, vízi járművek, szárazföldi személy- és tehergépjárművek beszerzése (kivéve 83 kW teljesítményt meghaladó erő- és munkagépek beszerzése)
- mobiltelefon és okostelefon beszerzése
- lágyszárú növény beszerzése, telepítése, élőállat és tenyészállat beszerzése
- képzés(ek) szervezése és megtartása
- tanácsadó iroda, pályázati tanácsadást nyújtó iroda létrehozásához és/vagy fejlesztéséhez kapcsolódó beruházás
- lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése
- magáncélú, lakófunkciót betöltő épület/épületrész, nem a támogatást igénylő meglévő és/vagy új tevékenységéhez kapcsolódó épület/épületrész és/vagy építmény építése, felújítása, bővítése, korszerűsítése
- bontott építőanyagok beszerzése, beépítése
- ingatlan vásárlása

6) **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** -

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) **A jogosultak köre:**

- helyi önkormányzat
- vállalkozások



8) **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

a) Kiválasztási szempont:

- térségi szempontok
- a beruházásnak része a megújuló-, vagy bioenergia hasznosítást szolgáló épületgépészeti rendszer kiépítése,
- projektterv minősége (a fejlesztés komplexitása)
- HACS területén székhellyel, telephellyel rendelkező vállalkozó bevonása,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok),
- humán erőforrás.

9) **Tervezett forrás:**

- m) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás 100 000 000 Ft
- n) a támogatás intenzitása: nem termelő beruházás 95%, termelő beruházás 65%
- o) a projektméret korlátai 30 000 000 - 35 000 000,- Ft.
- p) a támogatás módja Hagyományos költségelszámolás.

10) **A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:** 2024. I. félév – 2027. I. félév.

11) **A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam:** 24 hónap

12) **Kimeneti indikátorok:**

- A támogatott projektek száma: 3.
- Új munkahelyek száma: 2.

## 9.2 Együttműködések

a) Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása

b) Egyéb együttműködések megvalósítása

a/ Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása

A HACS kiemelten kezeli a LEADER szellemiség érvényesülését az egyesület működése, illetve fejlesztési programjának megvalósítása, valamint a HFS tervezése során is. Az egyesület 2012 óta sikeresen működik, hozzájárulva fejlesztési stratégiájának megvalósításához, valamint a térségi szereplők együttműködésének ösztönzéséhez. A térségen belüli partnerségek mellett a jövőben a térségek közötti együttműködésekre is hangsúlyt kívánunk fektetni, tekintettel arra, hogy a korábbi programozási időszakokban térségek közötti együttműködések terén, valamint a nemzetközi együttműködések terén is a HACS sikeresen szerepelt.

A jövőben több térségek közötti együttműködési pályázatban kíván indulni az egyesület a területével szomszédos szervezetekkel együttműködve.

A HACS korábban is valósított meg nemzetközi együttműködést, kapcsolatban állt más tagállamban működő Leader Akciócsoporttal. A HACS a tudásátadás, a jó gyakorlatok és a megvalósult projektek bemutatásán túl kulturális, turisztikai együttműködések témában szeretne a jövőben nemzetközi partnerekkel együttműködni.

Továbbá szeretnénk a jövőben egy – már kapcsolatban álló, vagy a kapcsolatot a közeljövőben kiépítő - nemzetközi HACS-hoz ellátogatni és tapasztalatokat szerezni az Ő általuk ellátott feladatokról és tapasztalatokról.

b/ Egyéb együttműködések megvalósítása

Az ÜDE-KUNSAĞ Vidékfejlesztési Egyesület a jövőben is együttműködik minden olyan civil, vállalkozói és közsféra szervezettel, amelyek olyan projektet kívánnak megvalósítani, amelyek a térség fejlődéséhez hozzájárulnak.

### 9.3 Kommunikációs terv

Kommunikációs eszköz megnevezése	Rövid leírása	Megvalósítás üteme	Tervezett költsége
Fórumok	Információs fórumot a felhívás megjelenésekor egyszer, illetve tájékoztatás szempontjából igény szerint	igény szerint a felhívások megjelenésével összhangban	költségmentes
Honlap	<a href="https://www.udekunsagegyesulet.hu/">https://www.udekunsagegyesulet.hu/</a> honlapunk az aktuális információkkal folyamatosan frissítésre kerül	folyamatosan	éves díj határozza meg (kb. 250.000 Ft)
E-mailek	Az egyik legfontosabb kommunikációs eszköz, gyors és lényegre törő információk kiküldésére alkalmas	folyamatosan	költségmentes
Személyes vagy telefonos ügyfélfogadás	A rendezvények, honlap és e-mailek mellett nagyon fontos a személyes tanácsadás	személyesen szerdánként 9-15.00 között telefonon folyamatosan	költségmentes

A kommunikációs terv célja, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítását elősegítse, támogassa, a Stratégia előrehaladásáról, valamint az elért eredményekről az érintettek számára információt, tájékoztatást nyújtson a kommunikáció megfelelő eszközeivel. Kommunikáció szempontjából kiindulópontként több célcsoportot határolunk körül, amelyek az alábbiak:

- Helyi önkormányzatok
- Helyi gazdasági élet szereplői
- Helyi civil szervezetek
- Magánszemélyek
- Partnerek

A HFS-hez fűződő kommunikáció alapvetően három időben elkülönülő szakaszból áll:

- Az első kommunikációs időszak a HFS tervezési időszaka.
- A második időszak a megvalósítás szakasza.
- A harmadik kommunikációs szakasz pedig a HFS lezáró szakasza.

Az előkészítő szakasz kommunikációs eszközei többek között az email, az internet, a személyes megbeszélések a fórumok tartása, a projektötletek összegyűjtése.

A második szakasz esetében, amely a HFS végleges elfogadásáról és végrehajtásáról szól, kommunikációs eszközként vesszük igénybe többek között, az email a honlap a fórumok a nyomtatott és elektronikus sajtó adta lehetőségeket, valamint nyitó rendezvény tartását, amelyen ismertetésre kerül a végleges Helyi Fejlesztési Stratégiánk a fentiekben leírt célcsoportok számára. E kommunikációs tevékenységünk a megvalósítás során rendszeres és folyamatos, hiszen ezen időszakban kerülnek kiírásra a HFS megvalósítását segítő pályázatok az érintettek részére.

Ezen időszak fontos része még a személyes megkeresés a partnerekkel való személyes találkozás, mivel a legfontosabb cél az említett célcsoportok elérése a sikeres együttműködés érdekében.

A harmadik kommunikációs szakasz pedig a HFS-t lezáró szakasz. Ennek keretében szakmai fórumot tervezünk tartani, amelyen ismertetésre kerülnének az elért eredmények a jó projektötletek megvalósításáról.

Nagyon fontos számunkra a nyilvánosság, mert a bizalom megszerzésének egyik fontos része és akkor is lehet vele nyerni, ha maga a mondandó nem mindenkinek váltja ki a tetszését. Csakis abban az esetben válik a nyilvánosság részéről támogatottá a projekt, ha az információkat nyíltan, részleteit is feltárva, és hitelesen adjuk át, mindenki számára érhető módon. Valóságos és nyitott kommunikációt kell folytatni, amelyben lehetőséget kell, hogy adjunk a közvélemény visszaigazolására, a kérdések

fogadására, és azok megválaszolására. Ennek ilyen eszköze lehet az e-mailezés, a személyes megkeresés lehetőségének biztosítása.

#### 9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek

A 2014-2020-as programozási időszakban, illetve az azt követő 2021-2022-es átmeneti időszakban a pénzügyi és a világban zajló gazdasági események, valamint a covid-járvány hatására saját projekt megvalósítását nem vállaltuk.

A 2023-2027-es programozási időszakban saját projektként kívánja létrehozni

1/ az ÜDE-KUNSÁG Turisztikai és Helyi Termék Adatbázist, amelyben a HACS területén (31 település) működő turisztikai szolgáltatókat és helyi terméket előállító termelőket kívánja bemutatni. A turisztikai szolgáltató témakörön belül bemutatásra kerülnek majd a szálláshelyek, helyi értéktárak, múzeumok, tájházak, továbbá a szálláshelyhez nem kötődő turisztikai szolgáltatások, úgymint horgász-, vadász-, vízi-, öko-, bor-, lovas-, természeti- vagy épp a kerékáros turizmus. A helyi termék kapcsán pedig az élelmiszerjellegű helyi terméket előállító termelők mellett a kézműipari termék előállítók is bemutatásra kerülnek.

Ezen tevékenységek kapcsán 4 millió Ft-os költségvetéssel számolunk.

Az online tér kapcsán a saját honlapon belül kívánjuk az adatbázist elhelyezni, így e kapcsán csak minimális 500 eFt-tal számolunk, a fennmaradó 3.500 eFt összeget külső vállalkozás által elvégzett piackutatásra és a marketing tevékenységre kívánjuk felhasználni (piackutatási tevékenység kapcsán a szolgáltatók, termelők felkeresése, a marketing tevékenység kapcsán fotódokumentációk készítése).

2/ Szeretnénk a jövőben egy nemzetközi HACS-hoz ellátogatni és tapasztalatokat szerezni az Ő általuk ellátott feladatokról és tapasztalatokról. Ezt követően, a látogatáshoz kapcsolódóan a HACS területén lévő Kiskőrös városban rendezvényt szerveznénk, ahol a nemzetközi HACS-hoz tartozó települések Önkormányzatai, vállalkozásai, civil szervezetei mutatkoznának be.

Ezen tevékenységek kapcsán 3 millió Ft-os költségvetéssel számolunk.

3/ A HACS területéhez tartozó településekről, vállalkozásokról, civil szervezetekről rövid videók (Reels videók) készítése.

Ezekben a videókban a már megvalósított beruházásokat, jövőbeni terveket mutatnánk be.

A közösségi média platformokon a videókat átlagosan kétszer olyan gyorsan osztják meg, mint bármilyen más formátumú tartalmat, tehát egyértelműen fontos részei minden tartalommarketing stratégiának. Az elkészített videókat az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület média felületein osztanánk meg, valamint rendelkezésére bocsátanánk az ügyfélnek, hogy saját média felületeiken, közösségi média felületeken is meg tudják osztani.

A videók elkészítése külső szakemberek segítségével történne.

Ezen tevékenységek kapcsán 3 millió Ft-os költségvetéssel számolunk.

## 10. Monitoring és Indikátorok

A monitoring folyamatok eredményeinek révén az Európai Bizottság értékes információkhoz jut, amelyek:

- elemzési szempontból szilárdan megalapozzák a jövőbeni szakpolitikai tervezőmunkát;
- segítséget nyújtanak a szakpolitikai célkitűzések és a programok célkitűzéseinek kidolgozásához, a későbbiekben pedig eszközül szolgálnak a kitűzött célok hosszú távú megvalósulásának mérésére során.

A monitoring megfelelő végrehajtásának feltétele, hogy a szakpolitikai célkitűzések és a tervezett intézkedések összhangban legyenek egymással. A kiegyensúlyozott területfejlesztés, során hangsúlyos szerepet kap a foglalkoztatás és növekedés előmozdítása, illetve a szegénység visszaszorítása a vidéki térségekben.

A közös kereten belül végzett értékelés a szakpolitikai intervenciók intézkedések hatását hivatott felmérni. Az értékelés tényekkel szolgál a döntéshozatali munkához, és javítja a KAP keretében végrehajtott intervenciók intézkedések hatékonyságát, hasznosságát és eredményességét. Ezen túlmenően az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot is növeli, és előmozdítja a kapcsolódó tanulási folyamatokat.

Annak érdekében, hogy az értékelések szerves részét képezzék a szakpolitikai döntéshozatali folyamatnak, és teljesüljenek az előírt referenciaértékek, a Bizottság iránymutatásokat és eszköztárat dolgozott ki a jogalkotás minőségének javítása érdekében, melyek követelményeket fogalmaznak meg, és ismertetik a bevált módszereket a KAP kiértékelésére vonatkozóan.

2021. december 6-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a KAP-stratégiai tervekhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/2115 rendeletet. Ez a rendelet létrehozta a teljesítmény-, monitoring és -értékelési keretet, amelyet 2023 és 2027 között kell majd alkalmazni a közös agrárpolitikára vonatkozóan.

A teljesítmény-, monitoring és -értékelési keret elősegíti, hogy a szakpolitikai hangsúly a szabályoknak való megfelelésről a teljesítményre és az eredményekre helyeződjön át. Ez az új teljesítményalapú teljesítési modell közös teljesítménymutatókat alkalmaz.

Ezek közé a közös teljesítménymutatók közé tartoznak a következő indikátorok:

- kimeneti mutatók, amelyek a KAP végrehajtásának nyomon követésére fognak szolgálni;
- eredménymutatók, amelyek segítségével figyelemmel lehet kísérni, milyen előrelépést érnek el az uniós országok az előre kitűzött célértékek teljesítése terén;
- kontextus- és hatásmutatók, amelyek használatával meg lehet állapítani, hogy általánosságban hogyan teljesít, a szakpolitika a KAP célkitűzéseire képest.

#### A HACS-okra vonatkozó adatok

- A HACS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
  - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;
  - azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
  - azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.), valamint
  - az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok teljes száma szervezettípus szerinti bontásban:
  - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok neme.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

#### A HACS-ok tevékenységeire vonatkozó adatok

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezettek megbontása jogi státusz szerint):

- a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
- a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
- a helyi magángazdasági érdekek képviselői (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) által végrehajtott műveletek száma;
- a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
- a kutatási szervezetek által végrehajtott műveletek száma;
- a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;
- eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.

- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
- A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
- A tudástranszferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tanácsadást, képzést és tudáscserét.
- A termelői szervezetekkel, a helyi piacokkal, a rövid ellátási láncokkal és a minőségrendszerekkel kapcsolatos műveletek száma, beleértve a beruházások támogatását, a marketingtevékenységeket stb.
- A megújuló energia-termelési kapacitásokhoz kapcsolódó műveletek száma, beleértve a biomassza alapú energiatermelés kapacitásaihoz kapcsolódó műveleteket is.
- A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
- A munkahelyteremtő műveletek száma.
- A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.
- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

## 10.1 Monitoring

A közös kereten belül végzett monitoring kulcsfontosságú információkkal szolgál a KAP végrehajtásáról. Az Európai Bizottság szorosan nyomon követi a mezőgazdasági piacok alakulását, a vidékfejlesztés terén jelentkező fejleményeket és a KAP forrásainak felhasználását.

Az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület eredményes tevékenységének, s fejlődőképességének elengedhetetlen részét képezi a közvetlen és közvetett eredmények gyűjtése, összegzése, értékelése.

Ez a folyamat rengeteg munkával jár, hiszen az információk rendszerezése jelentős feladat.

A Helyi Fejlesztési Stratégia vonatkozásában a monitoring a stratégia hasznosságának és vállalt indikátorainak megvalósulásának vizsgálatát foglalja magában.

Az ellenőrzést folyamatosan szükséges végezni több típusú monitoring eszközt használva. Elsősorban ehhez szükség van egy megfelelően kidolgozott informatikai rendszerre, mely akár ügyfél vagy támogatási kérelem szinten is tudja rendszerezni, kezelni az adatokat, azokat rendszerbe foglalni, elemezni, kimutatásokat készíteni.

A monitoring a Helyi Fejlesztési Stratégia által megjelölt teljes fejlesztési ciklusra (2014-2020) vonatkozik, melynek legfőbb periódusai a tervezés, kivitelezés, felülvizsgálat, lezárás.

A monitoring tevékenység során a résztvevők elemzik és értékelik a megvalósítás előrehaladását, a rendelkezésre álló erőforrások felhasználásának mértékét, a tevékenységek tervek szerinti megvalósítását, a tervezett indikátorok létrejöttét és az eredmények elérését, valamint a kívánt társadalmi, gazdasági hatások elérését is.

2014 és 2020 között az alábbi monitoring eszközök kerülnek alkalmazásra:

- Stratégia megvalósulásáról szóló jelentések: az előrehaladásról szóló összegzés/összefoglaló magában foglalja a forrás felhasználását és az indikátorok teljesülését. A jelentés eredménye mérvadó lehet a Stratégia esetleges felülvizsgálatakor.
- Helyszíni szemlék: a megvalósult fejlesztések, pályázatok megtekintése a megvalósítási helyen.
- Személyes interjúk: támogatásban részesített ügyfelekkel, illetve projektgazdákkal mélyinterjúk készítése személyes megbeszélések alkalmával.

A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósulása alatt alkalmazandó vizsgálati módszerek:

- önértékelés: a HFS indikátorainak megvalósulása, forrás-felhasználás, saját szervezeti és szakmai fenntarthatóság, melyre pályázati időszakonként jelentések formájában kerül sor.
- projektötletek HFS-hez történő illeszkedésének vizsgálata: vizsgálat témája, hogy a benyújtott adatlap miként illeszkedik az átfogó és specifikus célokhoz, intézkedésekhez, azok elvárásaihoz. A módszerre pályázati időszakonként kerül sor.
- projektértékelés: a stratégia megvalósulásának részletes elemzése indikátorok alkalmazásával, amelynek célja a projekt egészére, vagy egy meghatározott részterületére vonatkozóan a céléérés, a teljesítések, az eredmények és a hatások. A módszer használatára tervezési időszakban kerül sor, s melynek módja lehet személyes interjú, helyszíni ellenőrzés.

A monitoring feladatok elvégzése, beszámolók, statisztikák, elemzések készítése a munkaszervezet ügyintézőinek a feladata.

A Helyi Fejlesztési Stratégia monitoring eredményei hírlevélben és az Egyesület hivatalos honlapján kerülnek publikálásra.

## 10.2 Az indikátorok megadása

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Képzésben, tanácsadásban, ismeretcsereben résztvevők száma	R.1 <sup>PR</sup> A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcsereben vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	személyek száma	0	0	0	0	0	0	0
Termelői csoportokban,	R.10 <sup>PR</sup> Az ellátási lánc szervezettségének	gazdaságok száma	0	0	0	0	0	0	0

termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok száma	javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya								
Képzett megújuló energiatermelő kapacitás	R.15 A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (kW)	kilowatt	0	5	10	15	15	15	15
	Napelemes fejlesztések		0	5	5	5	0	0	0
	Biomassza		0	0	0	0	0	0	0
	Egyéb		0	0	0	0	0	0	0
Új munkahelyek száma	R.37 Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek (önfoglalkoztatás is, de a projekt kiépítéséhez szükséges munka nem)	teljes munkaidős egyenérték	0	0	0	1	1	1	1
A KAP támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok száma	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biomassza alapú gazdaságok száma	gazdaságok száma	0	0	0	0	0	0	0
A támogatott „okos falu” stratégiák száma	R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falu” stratégiák száma	„okos falu” stratégiák száma	0	0	0	0	0	0	0

A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság száma	R.41 <sup>PR</sup> Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP- támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	fő	0	0	0	0	0	0	0
Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma	R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	fő	0	0	50	50	50	50	50
Beszerzett eszközök száma	A projekt keretében beszerzett eszközök száma	db	0	0	0	0	0	0	0
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	0	5	10	5	10	3	0
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db	0	3	9	8	10	1	0
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db	0	5	5	5	5	5	0
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósult rendezvények száma	db	0	0	2	5	7	0	0

## 11. Indikatív pénzügyi terv

### a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen	%
1.	Közösségi célú fejlesztések támogatása	0	30	80	44	0	154	30,31%
2.	Helyi gazdasági fejlesztések támogatása	0	30	80	44	0	154	30,31%
3.	Civil szervezetek fejlesztésének támogatása	0	0	50	40	0	90	17,72%
4.	Kiemelt fejlesztések támogatása	0	66	34	0	0	100	19,68%
5.	Saját projekt	0	0	10	0	0	10	1,98%
	Összesen:	0	244	234	120	100	508	100%



b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
Működési költségek	0	37,786	37,786	37,786	37,789	151,147
Animációs költségek	0	0	0	0	0	0
Egyéb tervezett bevételek	0	1	3,3	3,3	2,5	10,1
Összesen	0	38,786	41,086	41,086	40,289	161,247

A működés kapcsán a költségvetést úgy terveztük, hogy a rendelkezésre álló működési forrással gazdálkodhatunk. Ezen a működési kereten kívül tagdíjakból és a vállalokozási tevékenységből (pályázatírás, tanácsadás, projektmenedzsment) számítunk még bevételre.

Kiadásaink legnagyobb részét a személyi jellegű költségek jelentik most is és a jövőben is. A jövőben is a jelenlegi irodát kívánjuk fenntartani, valamint az eddigi szolgáltatókkal (pl. könyvelő, ügyvéd, rendszergazda) kívánunk együtt dolgozni, így dologi költségeink növekedésével jelentősen nem számolunk. Animációs költségekkel nem számolunk, mert a tevékenységet felmerülő kiadások nélkül, költséghatékonyan tervezzük megvalósítani.

## Melléletek

### 1. számú melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása

a) A HACS összetétele: az elnökség, az felügyelő bizottság, a tagság és a helyi bíráló bizottság bemutatása

Elnökség (Döntéshozó Testület)		
Név	Képviselet szféra	Képviselő neve
Akasztoi Sporthorgász Egyesület	civil	Suhajda Antal
BeM-ÉP Bt.	vállalkozói	Bedi Gyula
Dunapataj Nagyközség Önkormányzata	köz	Dusnoki Csaba
Dunavecsei Sportegyesület	civil	Vörös Sándor
Kiskőrös Város Önkormányzata	köz	Domonyi László
Martinkovics Tibor egyéni vállalkozó	vállalkozói	Martinkovics Tibor
Miske Község Önkormányzata	köz	Dr. Serfőző Csaba

<b>Felügyelő bizottság</b>		
<b>Név</b>	<b>Képviselet szféra</b>	<b>Képviselő</b>
Tabdi Község Önkormányzata	köz	Fábián Sándor
Bátyai Sporthorgász Egyesület	civil	Fekete Csaba
Öregcsertő Község Önkormányzat	köz	Kis-Vén László
Dunavecseért Új Polgárőrség és Bűnmegelőzési Egyesület	civil	Koch Mihály
Khoór Máté egyéni vállalkozó	vállalkozói	Khoór Máté
Soltvadkert-Kiskőrös Petőfi Horgászegyesület	civil	Ungvári Ferenc

<b>ÜDE-Kunság Vidékfejlesztési Egyesület tagsága</b>		
<b>Sorszám</b>	<b>Név</b>	<b>Képviselő</b>
1	Akasztó Község Önkormányzata	Suhajda Antal
2	Apostag Község Önkormányzata	Zakar Zoltán
3	Bátya Község Önkormányzata	Fekete Csaba
4	Csengőd Község Önkormányzata	Pivarcsi Csaba
5	Drágszél Község Önkormányzata	Pandur Gábor
6	Dunaegyháza Község Önkormányzat	Szilágyi István
7	Dunapataj Nagyközség Önkormányzata	Dusnoki Csaba
8	Dunaszentbenedek Község Önkormányzata	Kapitány István
9	Dunatetőn Község Önkormányzata	Pálfi Mihályné
10	Dunavecse Város Önkormányzata	Vörös Sándor
11	Foktó Község Önkormányzata	Bakai Károly
12	Géderlak Község Önkormányzata	Katona György
13	Harta Nagyközség Önkormányzata	Dollenstein László
14	Homokmégy Községi Önkormányzat	Tapolcsányiné Varga Krisztina
15	Imrehegy Község Önkormányzata	Lavati Gabriella
16	Kalocsa Város Önkormányzata	Dr. Filvig Géza
17	Kaskantyú Község Önkormányzata	Ujházi Zsolt József
18	Kiskőrös Város Önkormányzata	Domonyi László
19	Miske Község Önkormányzata	Dr. Serfőző Csaba
20	Ordas Község Önkormányzata	Szabó Zsolt
21	Öregcsertő Község Önkormányzata	Kis-Vén László
22	Páhi Községi Önkormányzat	Petz János
23	Solt Város Önkormányzata	Németh István
24	Soltszentimre Község Önkormányzata	Nagy István
25	Soltvadkert Város Önkormányzata	Temerini Ferenc
26	Szakmár Község Önkormányzata	András Gábor
27	Tabdi Község Önkormányzata	Fábián Sándor
28	Tázlár Község Önkormányzata	Bán Róbert

29	Újsolt Község Önkormányzat	Pintér Sándor János
30	Újtelek Község Önkormányzata	Simon Sándor Róbertné
31	Uzsód Község Önkormányzata	Bedi Gyula
32	Bátyai Savanyító Kft.	Harangozó Gábor
33	Béla Zoltán	Béla Zoltán
34	BeM-ÉP Bt.	Bedi Gyula
35	Dunapataji Településgazdálkodási Intézmény	Lőrincz Zsolt
36	Fortech-Mix Kft.	Hányik Péter
37	Greksa Zsolt	Greksa Zsolt
38	Haladás Mezőgazdasági Zrt.	Kecskés Gábor
39	Hétkány KFT	Tamás Ferenc
40	HIRSCH és TÁRSAI Bt.	Hirsch Imre
41	Hoffmann Service Kft.	Hoffmann Ferenc
42	LETÁK Kft.	Leták Gábor
43	Martinkovics Tibor	Martinkovics Tibor
44	Metáwolf Kft.	Farkas László
45	P+S Agro Kft.	Samu Csaba
46	Romsics Antal Imréné	Romsics Antal Imréné
47	Sinkovicz és Kiss Bt.	Kiss Sándor
48	Solti Tanyasi Piac Szövetkezet	Kalmár Zoltán
49	Szabó Károly	Szabó Károly
50	Szak-Alku Kft	András Lászlóné
51	Szigeti Jánosné	Szigeti Jánosné
52	Tamagro KFT	Tamás Csaba
53	Tamás Andrásné	Tamás Andrásné
54	Tóth István Józsefné	Tóth István Józsefné
55	Új Élet Mezőgazdasági Kft	Dusnoki István
56	Véger Imre ev.	Véger Imre
57	VM-Fémsholg Bt.	Vargyas Mihályné
58	Akasztói Sporthorgász Egyesület	Suhajda Antal
59	Apostag Községi Sportegyesület	Burián Imre
60	Apostagi Polgárőr Egyesület	Gyimesi László
61	Bátyai Sporthorgász Egyesület	Fekete Csaba
62	Csengődi Kulturális és Szabadidő Egyesület	Gaálné Balázs Ildikó
63	Csonka-Torony Alapítvány	Schantlné Farkas Julianna
64	Dunaegyházi Evangélikus Egyházközség	Selmeccziné F. Diána
65	Dunaegyházi Polgárőr Egyesület	Pulai Péter Zsolt
66	Dunaszentbenedek Községért Alapítvány	Martonyi - Szabó Gabriella
67	Dunaszentbenedek Községi Sportegyesület	Birtók András
68	Dunavecsei Sportegyesület	Vörös Sándor
69	Dunavecsei Városfejlesztők Közhasznú Egyesülete	Vörös Sándor
70	Foktői Református Egyházközség	Dr. Dobos Zsuzsanna
71	Géderlaki Horgászegyesület	Szabó Sándor
72	Géderlaki Községi Sportegyesület	Walter László

73	Hartai Önkéntes Tűzoltó Egyesület	Vejtei András
74	Homokmégyért Alapítvány	Vigné Romsics Beáta
75	Kopolya Természetbarát és Horgászegyesület	Hosszú Zsolt
76	Miskei Sporthorgász Egyesület	Kiss Béla
77	Ordas Jövőéért Közalapítvány	Császárné Mikó Erzsébet
78	Önkéntes Tűzoltó Egyesület	Biacsi Sándor
79	Öregcsertő Községi Sportegyesület	Jenei András
80	Öregcsertőért Alapítvány	Tamás Szilvia
81	Polgárőr Egyesület Szakmár	Vörös Jenő
82	Rozmaring Hagyományörző Egyesület	Prohászka János
83	Soltvadkert Város Polgárőr Egyesülete	Schnürlein Andor
84	Soltvadkert Kossuth Diákspport Egyesület	Mihókné Rácz Renáta
85	Sporthorgász Egyesület Dunapataj	Csókás András
86	Szakmár Községi Sportegyesület	Dobler Róbert
87	Tabdi Polgárőr Egyesület	Andriska László
88	Újteleki Polgárórség	Tóth Krisztina
89	Uszód Község Ifjúságáért és Kultúrájáért Közhasznú Alapítvány	Halász Lászlóné
90	Dunavecseért Új Polgárórség és Bűnmegelőzési Egyesület	Koch Mihály
91	Khoór Máté egyéni vállalkozó	Khoór Máté
92	Soltvadkert-Kiskőrös Petőfi Horgászegyesület	Ungvári Ferenc

<b>Helyi Bíráló Bizottság tagjai</b>		
<b>Név</b>	<b>Képviselet szférája</b>	<b>Képviselő neve</b>
Dunaegyháza Község Önkormányzat	köz	Szilágyi István
Kiskőrös Város Önkormányzat	köz	Domonyi László
Miske Község Önkormányzata	köz	Dr. Serfőző Csaba
Greksa Zsolt	vállalkozói	Greksa Zsolt
Hoffmann Service Kft.	vállalkozói	Hoffmann Ferenc
Martinkovics Tibor	vállalkozói	Martinkovics Tibor
Dunavecsei Városfejlesztők Közhasznú Egyesülete	civil	Tóth József
Soltvadkert Város Polgárőr Egyesülete	civil	Schnürlein Andor
Sporthorgász Egyesület Dunapataj	civil	Csókás András

Helyi Bíráló Bizottság póttagjai		
Név	Képviselet szférája	Képviselő neve
Akasztói Sporthorgász Egyesület	civil	Suhajda Antal
Bátyai Sporthorgász Egyesület	köz	Fekete Csaba
Roszik Tamás	vállalkozói	Roszik Tamás

b) A HACS döntéshozó testületének bemutatása

A HACS döntéshozó testülete az elnökség, amely az a) pont első táblázatában bemutatásra került.

c) A HACS tervezett munkaszervezeti felépítésének bemutatása (személyek, feladatok, helyszín stb.)

A munkaszervezet az egyesület ügyviteli, adminisztratív szervezete, tevékenységét segítő iroda. Munkáját a munkaszervezet vezető irányítja, akinek kiválasztásáról, megbízásáról az elnökség gondoskodik. A munkaszervezet dolgozói tevékenységüket munkaviszony keretében látják el. A munkaszervezet vezető gondoskodik a munkaszervezet vezetéséről; gyakorolja a napi operatív munkáltatói jogokat a munkaszervezet dolgozói vonatkozásában; eljár, és a döntéseket végrehajtja, illetve dönt a hatályos jogszabályok, különösen az alapszabály, a közgyűlés és az elnökség által hatáskörébe utalt ügyekben; gondoskodik az egyesület nyilvántartásainak, különösen a jegyzőkönyveinek, határozatainak kezeléséről, a végrehajtandó feladatok vezetéséről; az elnök vagy elnökség által átruházott feladatok végrehajtásáról.

A HFS tervezését és megvalósítását, valamint a térségi animációs feladatokat és projekt-fejlesztést közvetlenül a munkaszervezet látja el. A munkaszervezet felügyeli a közösség vezérelt HFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringját és végrehajtja az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységeket; támogatási kérelmek befogadását és értékelését elvégzi, valamint a pályázatok kiválasztását és a támogatás összegének rögzítését. Ösztönzi a helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítését, beleértve a projektirányítási képességeik fejlesztését is. Feladatai közé tartozik még képzésen, tájékoztatón való részvétel, stratégia-készítést megalapozó térségre vonatkozó adatgyűjtések és elemző tanulmányok készítése, a közösségi bevonás tevékenységei, együttműködési tevékenységek ösztönzése, azaz a helyi szereplők térségen belüli és kívüli kapcsolatrendszerének, valamint hazai és nemzetközi tudásmegosztásban megszerezhető kompetenciáinak fejlesztése. Ellátja az egyesület működtetésével kapcsolatos adminisztratív feladatokat és tevékenységeket, valamint népszerűsíti az egyesület tevékenységét, helyi köz- és magán-szférabeli partnerségeket alakít ki. Biztosítja a HFS megvalósításának pénzügyi áttekinthetőségét.

A munkaszervezet ezen túl tanácsadással, projektgenerálási tevékenységgel segítséget nyújt a projektek fejlesztése, pályázatok elkészítése során, de nem készíti el a pályázatot és nem dönt a tartalom felett.

A stratégia tervezésekor 3 fő főállású, teljes munkaidős munkavállaló - 1 fő munkaszervezet-vezető, 1 fő munkaszervezet vezető helyettes és 1 fő ügyintéző - végzi el a feladatokat.

A munkaszervezet-vezető 2012 óta, azaz az egyesület megalakulása óta, megszakítás nélkül látja el a vezetői feladatokat.

d) A működés fizikai feltételeinek rendelkezésre állása és a fenntartás biztosításának bemutatása

Az ÜDE-KUNSÁG Vidékfejlesztési Egyesület munkaszervezet irodája 2012. június 08. óta Kiskőrös Luther tér 1. szám alatt működik. Az irodahelységeket Kiskőrös Város Önkormányzatától bérlő 2025. október 30-ig. Az irodák bérlete már többször hosszabbításra került, az Önkormányzat 2025 után is hosszú távon biztosítani kívánja az irodákat. A feladatok ellátásának és a személyes kapcsolattartás helye a központi iroda és a tárgyaló. A fő iroda 22,48 m<sup>2</sup>, a tárgyaló 15,82 m<sup>2</sup> alapterületű helyiség.

A fő iroda önálló telefontal, fax-szal, valamint szélessávú internet kapcsolattal rendelkezik. Az iroda jól felszerelt, egy Sharp fekete-fehér fénymásoló-nyomtató színes szkennelrel, egy Samsung színes nyomtató, digitális fényképezőgép, vezetékes telefon/fax, valamint a munkavégzéshez rendelkezésre állnak irodabútorok (szekrények, asztalok) is. Hardware és szoftverellátottság megfelelő. A rendelkezésre álló gépek, eszközök, bútorok az egyesület tulajdonát képezik, így azok fenntartása hosszútávon biztosított.

A HACS több kommunikációs eszköz használatával éri el a tagságot, a pályázókat és a szélesebb nyilvánosságot. A HACS legfőbb kommunikációja elektronikus úton történik, saját weboldalon és e-mailen keresztül.

A HACS elsődleges kommunikációs eszköze, a [www.udekunsagegyesulet.hu](http://www.udekunsagegyesulet.hu) című saját honlapja, amelyen keresztül naprakész információkkal látja el a terület lakosságát. A *weboldal* 2012 óta működik és tölti be információhordozó szerepét.

A weboldal mellett a másik kiemelkedő jelentőségű elektronikus kommunikációs eszköz az *e-mail*.

#### e) Az Egyesületi tagság keletkezése, megszűnése

- Az egyesület tagja lehet minden az ÜDE-KUNSAĞ Vidékfejlesztési Egyesület illetékességi területén lakóhellyel rendelkező magánszemély, ill. az ÜDE-KUNSAĞ Vidékfejlesztési Egyesület illetékességi területén székhellyel, fiókteleppel, telephellyel rendelkező jogi személy, ill. jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet - azaz a civilszféra, az üzleti szféra és a közsféra képviselője - aki az alapszabály rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek elfogadja és kötelezettséget vállal az egyesületi célok megvalósítása érdekében történő közreműködésre és a tagdíj megfizetésére.

- Az egyesületbe történő belépés írásbeli nyilatkozattal történik, amelyet az elnökséghez kell benyújtani.

- Az egyesületbe belépőnek a belépési nyilatkozatban írásban kell nyilatkoznia arról, hogy az egyesület alapszabályát elfogadja, és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el, valamint az alapszabály II. 2. a, - c, pontjaiban meghatározottak közé sorolható. A tag felvételéről az elnökség – soron következő ülésén- egyszerű szótöbbséggel hozott határozatával dönt.

Az egyesületi tagság a belépési kérelemnek az elnökség általi elfogadásával, az erről szóló határozat meghozatalának napján keletkezik, erről a tagot postai úton vagy elektronikus levélben 15 napon belül kell kiértékelni. Az elnökség elutasító határozatával szemben az érintett személy az elutasító határozat kézhezvételét követő 30 napon belül a közgyűléshez fellebbezhet.

- Az egyesületbe való belépés önkéntes.

- A tagsági jogviszony megszűnik

- a) a tag halálával, jogutód nélküli megszűnésével;
- b) kilépésével;
- c) a tagsági jogviszony egyesület általi felmondásával
- d) kizárással;
- e) az egyesület jogutód nélküli megszűnésével.

- A tag tagsági jogviszonyát az egyesület elnökségéhez intézett írásbeli nyilatkozattal bármikor, indokolás nélkül megszüntetheti. A tagsági viszony a nyilatkozat elnökség által történő átvételének napján szűnik meg. (Kilépés)

- Amennyiben a tag lakóhelye már nem az ÜDE-KUNSAĞ Vidékfejlesztési Egyesület illetékességi területén található, vagy az egyesület illetékességi területén a nem magánszemély tag székhellyel, fiókteleppel, vagy telephellyel már nem rendelkezik, az egyesület a tagsági jogviszonyt harmincnapos határidővel írásban felmondja. A felmondásról az egyesület közgyűlése dönt. Ez esetben a kizárási eljárás nem alkalmazható.

- A tag kizárása

A tagnak jogszabályt, az egyesület alapszabályát vagy közgyűlési határozatát súlyosan vagy ismételten sértő magatartása esetén a közgyűlés – bármely egyesületi tag vagy egyesületi szerv kezdeményezésére – a taggal szemben kizárási eljárást folytathat le.

A tag kizárására irányuló kezdeményezést az elnökséghez kell bejelenteni. A bejelentett kezdeményezést az elnök, vagy az elnök akadályoztatása esetén az elnökség bármely tagja terjeszti a közgyűlés elé. Az eljárás megindítását a közgyűlés határozattal rendeli el. Ezt követően az elnök, vagy akadályoztatása esetén bármely elnökségi tag 30 napon belül jegyzőkönyv felvétele mellett az érintett tagot meghallgatja, továbbá meghallgatja azokat a személyeket, akik az ügyre vonatkozó bizonyítandó tényről tudomással bírnak, okiratokat szerez be, tisztázza a tényállást, és a bizonyítékok alapján határozati javaslatot készít. A javaslat elkészítésétől számított 15 napon belül az elnök, vagy akadályoztatása esetén bármely elnökségi tag köteles összehívni a közgyűlést. A kizárásról a közgyűlés az általános határozathozatali szabályok szerint dönt. A kizárásról szóló határozatot írásba kell foglalni, és indoklással kell ellátni, az indoklásnak tartalmaznia kell a határozat alapjául szolgáló tényeket, bizonyítékokat és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást. A tagsági jogviszony a kizárásról szóló közgyűlési határozat meghozatalával szűnik meg. A közgyűlés határozatát a meghozataltól számított 15 napon írásba kell foglalni, és az érintett tag részére postai úton, ajánlott küldeményként meg kell küldeni. A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, a határozat ellen keresetlevél nyújtható be, hatályon kívül helyezés iránt, a határozat átvételétől számított 30 napon belül, az egyesületet nyilvántartó bíróságnál. A határozat hatályon kívül helyezése iránti per megindításának a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

- Az egyesület tagjairól az elnökség naprakész nyilvántartást vezet.

#### f) Tagok jogai és kötelezettségei

- Az egyesület tagja jogosult az egyesület tevékenységében részt venni. Az egyesület tagjait egyenlő jogok illetik meg és egyenlő kötelezettségek terhelik. A természetes személy tag tagsági jogait személyesen vagy meghatalmazott útján, a jogi személy tag törvényes képviselője vagy annak meghatalmazottja útján gyakorolhatja. A tagsági jogok forgalomképtelenek és nem örökölhetők. A tagok - a tagdíj megfizetésén túl - az egyesület tartozásaiért saját vagyonukkal nem felelnek.
- Az egyesület tagja köteles az alapszabályban meghatározott tagi kötelezettségek teljesítésére. Az egyesület tagja nem veszélyeztetheti az egyesület céljának megvalósítását és az egyesület tevékenységét.
- Az egyesület tagja tagdíj fizetésére köteles. A tagdíjat az egyesület közgyűlése határozza meg, melynek összege jelenleg 5.000 forint évente, azaz ötezer forint. A tagdíjat az egyesület meglévő tagjai minden év május 30. napjáig kötelesek az egyesület részére befizetni. Az új tagok a belépést követő 15 napon belül kötelesek az adott évi tagdíj befizetésére.
- A tagdíjon felül bármely tag írásbeli nyilatkozattal önkéntes adományt juttathat az egyesületnek. Abban az esetben, ha az adomány vagy felajánlás összege az 500.000,- forintot meghaladja, az adományozás tényét közokiratba kell foglalni. A tagdíjakról és adományokról, illetve egyéb hozzájárulásokról nyilvántartást kell vezetni.